

PEDAGÓGUSOK LAPJA

LXIII. ÉVFOLYAM
A PEDAGÓGUSOK SZAKSZERVEZETE HÍRLAPJA ÉS HÍRLEVELE
2007. OKTÓBER 8.
ALAPÍTVÁ: 1945-BEN

10.

„JELZŐFÉNYEK”

Az első dátum 1975. Harminckét éve vagyok szakszervezeti tag. A miskolci Szemere Bertalan Ipari Szakmunkásképzőben léptem be a Pedagógusok Szakszervezetébe. Ma is a PSZ-nek vagyok a tagja. 1981-ben szakszervezeti bizalmi, 1990-ben alapszervezeti titkár, majd megyei elnök lettem. Ezután már országos tisztségek következtek: ügyvivő, 1998-ban titkár, majd 2003-ban elnök. Dátumok, amelyeknek a PSZ-hez kötődése 2007. szeptember 29-én, bizonyos értelemben megszakadt. A munkakongresszuson leköszöntem az elnöki funkcióról. Leköszöntem, mert a SZEF elnökévé választottak a tavaszi tisztújító kongresszuson. Leköszöntem, mert a legnagyobb konföderációt és a legnagyobb ágazati szakszervezetet egy időben ugyanaz az ember nem tudja megfelelően vezetni, irányítani.

Vannak elkerülhetetlen lépések az ember életében. Ez a lépés is elkerülhetetlen. Miközben az ész tudja, a szív nehezen képes elfogadni. Nehéz reggelente a lépteim a Sas utca felé irányítani, hiszen a Városligeti fasorba vinnének még mindig. Csaknem egy évtizedet dolgoztam a PSZ Országos Irodájában, voltam választott tisztségviselő. Ezalatt négy, oktatásért felelős miniszterrel tárgyalhattam a közoktatás jövőjéről. Sajnos a jelenéről ritkábban, pedig legtöbbször arra lenne vagy lett volna szükség. A miniszterek között volt narancsos, madaras, szegfűs, de a tudás mindig alulértékelt maradt, és az oktatás sohasem kapta meg azt, ami a kiegyensúlyozott, színvonalas működéséhez szükséges lett volna.

Az egy évtized hosszú idő. Sokat változott a világ, Európa és benne Magyarország is. Vannak azonban változatlan dolgok, változatlanul azt mondják, hogy a sajnós folyamatosan csökkenő gyereklétszámhoz képest sok a tanár. Elfelejtették közben, hogy az érettség adó képzés igazából a rendszerváltást követően vált tömegképzéssé és nem is mindig a tudatos fejlesztés jóvoltából. Én még emlékszem rá, hogy nagyműltű szakmunkásképző iskolák miképp kényszerültek egyik napról a másikra gimnáziumi képzést indítani, mert a gazdasági átalakulás a munkahelyek százezrei mellett eltüntette a gyakorlati képzés üzemi területeit. Ma tíz gyerekből nyolc 18 éves koráig iskolapadban ül. 15-20 éve még ebből legalább öten valamelyik vállalatnál voltak a képzési idő felében szakmai gyakorlaton. Nagyrészt a vállalati oktatókkal és költséggel. Ezt a pénzt és létszámot mind a mai napig nem kapta vissza közoktatás. A tökétkivonást a bérek, keresetek reálértékének a vesztese csak tovább fokozta. Miután a PSZ sikeres népi kezdeményezésének köszönhetően 2002 őszén a keresetek értékvesztésének folyamatát sikerült megállítani, ránk sütötték a költségvetés tönkretövőinek, a nagy hiány okozóinak bélyegét. „Reformok” egymás után és egyre áttekinthetlenebb az oktatás rendszere.

Az eltelt évtized azonban nem csak a kudarcok évtizede. A PSZ talpon maradt. Rendezte a társszakszervezetekkel régi vitáit, igaz, születtek újak is. Növelte vagyonát, felújította üdülői egy részét, és egyre bővülő szolgáltatásokkal segíti tagjai mindennapi életét.

Az egy évtized alatt is a legnagyobb ágazati szakszervezet maradtunk. Olyan szakszervezet, amelynek a szavára figyelnek, még ha nem veszik is figyelembe mindenkor. Olyan szakszervezet, amely változatlanul meghatározó ereje a SZEF-nek, a legnagyobb magyar konföderációnak.

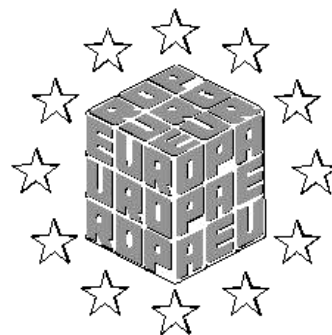
A világ nem áll meg, az élet megy tovább, a dátumok egyre és egyre követik egymást. 2007 októberétől a SZEF a munkahelyem. A mindennapok munkája a közszolgálat egészéről és nem „csak” a közoktatásról szól.

A PSZ-t mások irányítják, a felelősség másoké. Én azonban PSZ-tag maradok. Az iskola, a tanári, a tanterem a vágyott otthon marad. Az örök szerelem, amit most máshol és másképpen igyekszem szolgálni.

Meddig? Ez a dátum még a jövő titka...

Köszönöm, PSZ az eddigi átételeket, a dátumokat, melyek igazából csak „jelzőfények”, de mégis keretbe fogják az elmúlt évtizedet. Azt az évtizedet, amely kitörölhetetlenül fontos része marad az életemnek.

Varga László

A TARTALOMBÓL:

- A SZAKSZERVEZETI ÉLET ESEMÉNYEI
- VÁLTOZÁSOK A PSZ VEZETÉSÉBEN
- KERESZTALON A KÖZOKTATÁS FINANSZÍROZÁSA
- PEDAGÓGUS-ÁTKÉPZÉSEK
- HAZAI MOZAIK
- BRITANNICA HUNGARICA ONLINE
- ÖTVENÉVES ÓVODÁSTALÁLKOZÓ!
- BORBAN AZ IGAZSÁG
- A PSZ MUNKA-KONGRESSZUSÁNAK ÁLLÁSFOGLALÁSA
- PL-ÚTMUTATÓ:
 - A PSZ VÁLASZTÁSI SZABÁLYZATA
 - REPREZENTATIVITÁS, KT-VÁLASZTÁSOK
 - MUNKAJOGI KÉRDÉSEK
 - TANÍTÓ VAGY TANÁR?

Országos Pedagógus Szavalóverseny, 2007

A Pedagógusok Szakszervezete és a Pro Lingua Hungariae Alapítvány a Magyar Köznevelés Napja alkalmából

pedagógus szavalóverseny

rendez a magyar és a világirodalom alkotásaiból aktív és nyugdíjas pedagógusok részére. A szavalóverseny döntőjére **2007. november 17-én (szombaton)** Budapesten kerül sor.

Jelentkezés: levélben, faxon vagy e-mailen a PSZ Országos Irodáján (1068 Budapest, Városligeti fasor 10., telefon/fax: 06/1/322-8464; e-mail: psz@internet.hu), illetve a PSZ megyei, területi irodáinál. **A jelentkezés határideje: 2007. október 31.**

A részvétel feltétele: érvényes pedagógusigazolvány vagy PSZ-tagkártya. Felkészülés három, a magyar és a világirodalomból szabadon választott versből, amelyeket a jelentkezés alkalmával fel kell tüntetni, és amelyekből a verseny idején a zsűri választja ki az előadandót.

A rendezés költségeit és a díjakat a Pedagógusok Szakszervezete Országos Irodája biztosítja. A szavalóverseny szakmai feltételeiről a Pro Lingua Hungariae Alapítvány gondoskodik. A három első helyezett a tárgyjutalmak mellett egy-egy hetes ingyenes üdülési lehetőséget kap 2008 nyarán a PSZ balatonföldvári üdülőjében, a háromcsillagos szállodai szolgáltatást nyújtó *Hotel Kiss Family*-ben.

A Kossuth Kiadó újdonságai

A görög mitológia enciklopédiája. A kétezer éves keresztény kultúra mellett a görög mitológiának sikerült megőriznie szerepét, és máig sokakat nyűgöz le. Ezt erősíti *Guus Houtzager* kötete is (ára: 4 500 Ft). Az Olümposz hegyének csúcsán élő istenek és istennők nem csupán fenséges, égi lények voltak. Emberi gyengeségeik közelebb hozzák őket a mai kor emberéhez. Egyszerre személyesítenek meg természeti erőket és elvont fogalmakat, de mélyesen emberiek is. A főisten, Zeus, számtalan isten, istennő és félisten atyja hatalmas uralkodó és ugyanakkor kicsapongó, házasságtörő férj, aki nehezen parancsol vágyainak. Felesége, Héra tűr és szenved, bár gyakran avatkozik bele férje kalandjaiba. Aphrodité testesítette meg a szerelem és a szépség elvont fogalmait. Déméter, a föld termékenységének az istennője szimbolizálja az évszakok változását: amikor az alvilágba ragadott lánya, Perszeponé miatt gyászol, a termés nem növekszik, ám amikor a lány az év kétharmad részére visszatér hozzá, a tudomány pártfogója, míg Dionüszosz a bor és a mámoros tobzódás istene. A görög mitológiában számos különleges, természetfeletti lény is feltűnik, mint a nimfák, szatírok, héroszok és félistenek, akik közül kiemelkedik a híres Héraklész. Az ókorban a hatalmas termetű és rendkívüli erejű hős nem mindig volt népszerű, indulatos természete sokszor sodorta bajba. Ebben az enciklopédiában őket mutatják be, és a mítoszok sok más szereplőjét.

A középkor nagy csatái – 1000–1500 Hastingstól Konstantinápolyig. A bőséges tényanyagot tartalmazó, gazdagon illusztrált kötet a középkor húsz híres európai és közel-keleti csatamezejére kalauzolja el az olvasót (ára: 6 500 Ft).

Olyan harcerekre, mint Hastings, Crécy, Agincourt, Tannenberg, Konstantinápoly, Bannockburn vagy éppen Hattín szarvai, ahol az európai történelem későbbi alakulása szempontjából sorsdöntő ütközeteket vívtak.

A felek harcrendjét és a hadmozdulatait több mint 200 színes és fekete-fehér kép, különlegesen illusztrált, színes áttekintő térkép mutatja be, megismertetve az olvasót a csatarekkel, a főszereplőkkel, a korabeli taktikákkal és fegyvernemekkel.

Hangos könyvek:

Hermann Hesse: *Sziddharta* (Máté Gábor előadásában)

Hamvas Béla: *Babérlietkönyv* (Rátóti Zoltán előadásában)

További információ: www.kossuth.hu; 1043 Budapest, Csányi László u. 36. T.: 370-06-10, fax: 370-06-02; e-mail: rt@kossuthed.hu.

OLVASD ÉS ADD TOVÁBB!

A Pedagógusok Lapja internetes honlapunkkal (www.pedagogusok.hu) együtt szakszervezetünk tisztségviselőinek, tagjainak egyik legfontosabb információforrása. Minden PSZ-alapszervezethez (intézményhez) egy-egy példányban ingyen juttatjuk el, településenként egy címre postázva. Amennyiben több intézmény van egy településen, a helyi PSZ-szervezet terjeszti tovább a példányokat. Föltétlenül szükséges, hogy lapunkat minden intézményben késlekedés nélkül megkapja a PSZ-alapszervezet titkára. Az ő felelőssége pedig abban rejlik, hogy egyrészt maga gondosan elolvassa és számonként gyűjtse a lapot, másrészt igyekezzék minél több kollégával megismertetni. *Egyre több intézmény nevelőtestületi szobájában, könyvtári olvasótermében is hozzáférhető már lapunk. Jól bevált gyakorlat, ha egy-egy érdeklődést keltő, aktuális írás fénymásolata vagy a lapban olykor megjelenő miniplakát a hirdetőtáblára is kikerül. A zöld PL-útmutatóban szereplő, jogszabály-ismertető anyagainkat pedig tanácsos a PSZ-tisztségviselőnek és az intézményvezetőnek együttesen áttekinteni, megbeszélni. Így sokkal kevesebb félreértés, esetleges konfliktus adódik.*

Előfizetőinknek közvetlenül a megadott címre küldjük lapunkat. Az évi előfizetés díja 5% áfával 3 450 forint, amelyet egy összegben kérünk. Az intézménynek banki átutalással (számlaszám: 11707024-20100456) fizethetnek elő, az egyéni érdeklődőknek pedig - megrendelő levélük alapján - csekket postázunk. Csak a befizetés megérkezését követően, utólag tudunk számlát küldeni.

Továbbra is szívesen fogadjuk a hirdetéseket a következő, változatlan fizetési feltételekkel: egész oldalas hirdetés (A/4-es formában, fekete-fehérben) 80.000 forint, féloldalas 40.000, negyedoldalas 20.000 forint. Az apróhirdetés közlési ára: szavanként 40 forint. Minden egyes díjtételt 20 százalékos áfa terheli. A hirdetések beküldésének határideje: a megjelenési hónap 3. napja.

A Téli Könyvfesztiva programjából

November 8-11. között a *Téli Könyvfesztiva, 2007 könyvkiállítás és -vásár* Budapesten, a Felvonulási téren, a Múcsarnok mellett felállított 1200 m²-es fűtött rendezvénysátorban színes programokkal, karácsonyi újdonságokkal, továbbá beszélgetésekkel, előadásokkal, dedikációkkal várja a látogatókat és természetesen a szakmai közönséget is.

Rendeznek jótékonyági könyvgyűjtést és hétfégi könyvárverést. November 8-9-én délután a *Magyaritanárok Egyesülete* tart rendhagyó irodalomórát *Parti Nagy Lajos* és *Szilágyi Ákos* részvételével a középis-kolász diákoknak.

A könyvfesztiva vendégei lesznek más jeles magyar írók is.

A rendezvényről további információ a www.telikonyvfesztiva.hu weboldalon található.

Animációsfilm-rajzoló képzés

A *Talent Animációs Iskola* animációsfilm-rajzolókat képző tanfolyamot indít novembertől azoknak, akik nem csak nézni szeretik a rajzfilmeket. Heti 2x lesz foglalkozás.

Tantárgyak: animáció, filmtörténet vetítéssel, filmtechnika, számítógépes program használata. A 8 hónapos oktatás vizsgával zárul. Ekkor a hallgató államilag elismert „*Animációsfilm-rajzoló*” szakmai bizonyítványt kap. Telefonos egyeztetés után az érdeklődő betekinthez a most folyó képzésbe.

További felvilágosítás, időpontmegbeszélés a 06-1/250-1355, vagy a 06-1/250-0432-es telefonszámokon kérhető a Magyar Rajz-film Kft.-től.

Gyerekeknek ősszel rajzfilmkészítő sakkör indul ugyanitt!

PEDAGÓGUSOK LAPJA

A Pedagógusok Szakszervezetének hírlapja és hírlevele

Főszerkesztő: **Árok Antal**

Olvasószerkesztő: **dr. Fényi András, dr. Dalos Gábor**

Technikai szerkesztő: **Márfi-Bécsi Erika**

Szerkesztőség: 1068 Budapest, Városligeti fasor 10., Telefon/fax: 322-8464

Levélcím: 1417 Budapest, Postafiók 11.

Kiadja: a Pedagógusok Szakszervezete Országos Irodája

1068 Budapest, Városligeti fasor 10. Központi telefon: 322-8452-től 56-ig

Internet: www.pedagogusok.hu; E-mail: psz@internet.hu

Terjeszti: a Pedagógusok Szakszervezete. Évi előfizetési díj: 3.450,- Ft

Index: 26651 ISSN 0133-2260

A SZAKSZERVEZETI ÉLET ESEMÉNYEI

A PSZ Elnöksége 2007. szeptember 9-i ülésén megtárgyalta a szeptember végi munkakongresszuson, illetve a következő OV-ülésen megvitatandó előterjesztéseket, egyebek között a szakszervezetünk XVIII. kongresszusának összehívására vonatkozó javaslatot is.

A PSZ Országos Vezetősége 2007. szeptember 10-i ülésén tájékoztatást kapott a legutóbbi időszak szakszervezeti-érdekvédelmi tevékenységéről. Megvitatta a szeptember végi munkakongresszus dokumentumtervezeteit: az ügyrendet, az alapszabály-módosítást, a választási szabályzatot és a személyi javaslatokat.

A PSZ munkakongresszusa 2007. szeptember 29-én ülésezett Budapesten, a Fáklya Klubban. Szakszervezetünk legfelsőbb fórumán a 212 küldöttből 173 vett részt. *Varga László* elnök megnyitóját követően a napirendre és az ügyrendre vonatkozó javaslatot *Szlanó Erzsébet* alelnök terjesztette elő. A kongresszus levezető elnöke *Fülöpné Szűcs Mária*, a PSZ elnökség tagja (Tolna megyei titkár), segítője *Miklósi István* (Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei titkár) volt. A mandátumvizsgáló bizottság tevékenységét *dr. Jáki Katalin* (Győr-Moson-Sopron megye), a szavazatszámoló bizottság munkáját *Vágó László* (Budapest) irányította. Az országos tisztségviselők és a testületek munkájáról készült beszámolót, értékelést és a feladatokra vonatkozó javaslatokat Varga László, a PSZ elnöke terjesztette elő. A vitában 13 küldött mondta el véleményét. Ezt követően a kongresszus döntő többséggel elfogadta a beszámolót (csupán 2 nem-szavazat és 6 tartózkodás volt). A PSZ érdekvédelmi és szakszervezeti feladataira vonatkozó állásfoglalást (lásd lapunk hátsó borítóját) 150 igen-, 16 nem-szavazattal, 7 tartózkodással fogadták el a küldöttek.

Ezt követően Varga László, a Szakszervezetek Együttműködési Fórumának (SZEF) elnökévé történt megválasztására hivatkozva, lemondott PSZ-elnöki tisztségéről, amit a küldöttek tudomásul vettek. Egyúttal javasolta, hogy a jövőre esedékes tisztújító kongresszusig az elnöki teendők ellátásával *Árok Antal*, az alelnöki feladatok ellátásával pedig *Galló Istvánné* bízzák meg. A javaslatot a kongresszus nagy többsége támogatta. Árok Antal 163 igen-, 5 nem-szavazattal, 5 tartózkodással, Galló Istvánné pedig 164 igen-, 5 nem-szavazattal, 4 tartózkodással kapta a megbízást.

A kongresszus az alapszabály és a választási szabályzat vitájával folytatta munkáját. E dokumentumok előterjesztője Árok Antal mb. elnök volt. Tájékoztatta a küldötteket arról, hogy az alapszabály-

szerkesztő bizottság eredetileg sokkal nagyobb horderejű alapszabály-módosítást kezdeményezett, ám az országos vezetőség ezzel nem értett egyet, s így a kongresszus elé került tervezet csupán szűk körű módosítási javaslatokat tartalmaz. A választási szabályzathoz kapcsolódóan az előterjesztő javaslatot tett a PSZ XVIII. kongresszusának 2008. június 30., július 1. és 2. napjára történő összehívásra. A vitát követően a dokumentumokat a küldöttek nagy többsége elfogadta. A választási szabályzatot ellenszavazat és tartózkodás nélkül, az alapszabály-módosítást pedig 13 nem-szavazattal, 6 tartózkodással fogadták el.

Végül a kongresszusi küldöttek nevében *Békési Tamás* (Zalaegerszeg) és *dr. Perlaki Mária* (Veszprém megye) búcsúztatta el a leköszönő elnököt. Méltatták a PSZ különböző szintű tisztségeiben végzett eredményes, lelkiismeretes tevékenységét, és SZEF-elnöki munkájához sikereket kívántak, majd ajándékként emlék-tollkészetet adtak át. Nógrád megye küldöttei nevében *Deák Kálmánné* megyei titkár külön is köszöntötte. Végül Árok Antal az elnökség nevében átadta Varga Lászlónak a PSZ legmagasabb szintű kitüntetését, az Eötvös József-emlékérem vas fokozatát. Mindezt a leköszönő elnök meghatott szavakkal köszönte meg.

Az Európai Szakszervezeti Szövetség Oktatási Bizottsága (ETUCE) 2007. szeptember 20-21-én Ljubljanában tartott konferenciáján a munkavállalók munkahelyi biztonságának és egészségvédelmének javításáról folyt konzultáció, továbbá arról, hogy az Európa Tanács 1989. évi 391. számú irányelvét az oktatási ágazatban miként lehetne érvényesíteni. Egyetértettek abban, hogy az oktatásban foglalkoztatottak – az egészségügyben foglalkoztatottak mellett – kiemelten ki vannak téve a stressznek. A konferencián a PSZ képviselőiben *dr. Dudás Lilian* jogtanácsos vett részt. Ezzel kapcsolatos írását lásd lapunk 4. oldalán.

Az Európai Szakszervezeti Szövetség Oktatási Bizottsága (ETUCE) 2007. szeptember 23-25. között a bulgáriai Burgaszban rendezte meg „A szociális párbeszéd az oktatásban” című konferenciáját, amelyen a tagországok számot adtak az országukban kialakult megoldásokról. Továbbra is feladat segíteni a reprezentatív munkáltatói érdekképviselői szervezetek létrejöttét, hogy az Európai Unió Tanácsa szintjén is lehessen az oktatásban normális párbeszédet folytatni. A PSZ-t *Vajna Tünde* nemzetközi felelős és *dr. Horváth Péter* szakértő képviselte.

Változások a PSZ vezetésében

A Pedagógusok Szakszervezetének 2007. szeptember 29-én ülésező munkakongresszusa tudomásul vette **Varga László** SZEF-elnökké választása miatti lemondását, majd a PSZ elnöki feladatainak az ellátásával **Árok Antalt** bízta meg. Alelnöki megbízást kapott **Galló Istvánné**, a PSZ fővárosi titkára, aki egyben a SZEF alelnöke is. A PSZ szűkebb vezetésének harmadik tagja **Szlanó Erzsébet**, aki továbbra is alelnökként vesz részt a szakszervezet irányításában.

A nehéz időszak érdekvédelmi feladataihoz és a kongresszus előkészítéséhez egyaránt eredményes munkát, sok sikert kívánunk!

Összehívták a PSZ XVIII. kongresszusát

A Pedagógusok Szakszervezete alapszabálya szerint a tisztújító kongresszust ötvenként kell összehívni. Ezt figyelembe véve a PSZ XVIII. kongresszusának időpontjaként **2008. június 30., július 1. és 2. napjait** jelölték meg. Az egyesülési jogról szóló törvény alapján ezt teljes körű választásoknak kell megelőznie a választási szabályzatban elfogadottak szerint a következő ütemezéssel.

ALAPSZERVEZETI (intézményi, munkahelyi) választások: 2007. október 1.–2008. január 31.

TELEPÜLÉSI (városi, községi, fővárosi kerületi), KISTÉRSÉGI (körzeti, intézménycsoporti) választások: 2008. február 1. – április 30.

TERÜLETI (megyei, fővárosi, megyei jogú városi) választások: 2008. május 1. – május 31.

REGIONÁLIS választások, a NYUGDÍJASVÁLASZTMÁNY, az IFJÚSÁGI TAGOZAT és az ORSZÁGOS SZAKMAI TAGOZATOK választása: 2008. június 1-15.

A PSZ KONGRESSZUSA: 2008. június 30. – július 2.

AA PSZ választási szabályzata – amely a PL-útmutató I–IV. oldalán és honlapunkon (www.pedagogusok.hu) is megtalálható – részletesen foglalkozik a tennivalókkal.

KONFERENCIA A MAGYAR KÖZOKTATÁS MEGÚJÍTÁSÁÉRT

Az oktatási kerekasztal munkájának első szakaszát bemutató szakmai konferenciára 2007. szeptember 27-én, a Magyar Tudományos Akadémia székházában került sor. A tanácskozást **dr. Ádám György** professzor, a Magyar Pedagógiai Társaság (MPT) elnöke, a kerekasztal tagja nyitotta meg. Ezt követően **Gyurcsány Ferenc** miniszterelnök szövege az egybegyűltekhöz. Egyebek között azt hangsúlyozta, hogy Magyarország hosszú távú sikere azon fordul meg, hogy gyermekeink megállják-e a helyüket a világban. Az ország sorsa több millió ember tudásától, alkalmazkodó- és megújulási képességétől, sikerétől függ. Ezért az iskola ügye nemzeti sorskérdés, nemzeti ügy – mondta Gyurcsány Ferenc. Megígérte, hogy a kormány egyetlen társadalompolitikai prioritást jelöl ki, és ez az iskola és a kultúra ügye lesz, a ciklus második felétől értelmesebb fejlesztési ügyekre és programokra, pedagógiára, módszertanra, szolgáltatás nyújtására forrásokat garantálnak majd. A miniszterelnök fordulatot sürgetett a pedagógusképzésben. Kifejtette, ha a pedagógus továbbra is a nemzet napszámosa marad, ha minden korosztály legjava elkerüli a pályát, baj lesz. Csak a pénz – 2002 megmutatta – a problémát nem oldja meg, az átalakuló iskolának és pedagógának kell együtt járnia a javuló anyagi megbecsüléssel.

Szót ejtett arról, hogy a magyar oktatási rendszer egésze a '80-as évek óta nem csökkent, hanem éppen hogy megerősíti a társadalmi különbségeket. Úgy vélte, a szabad iskolaválasztás a közép- és felső-középosztályok privilégiumát teremtette meg a közös tudáshoz való könnyebb hozzáféréshez. Beszült „a holnap szegényeiről”, arról a minden negyedik és ötödik gyerekről, aki úgy kerül ki a közoktatásból, hogy nincs semmilyen szakmája, és az elfogadhatatlan szegregációról, amit nem kényszerrel, hanem „ezernyi támogatással” kell megoldani. Megemlítette azt az OECD-felmérést, amely szerint nincs még egy olyan ország, ahol ennyire szoros kapcsolat lenne az egyetemre bekerülők, az egye-

temi teljesítmény és a családi háttér között. Végül felelősséget vállalt: ha a konferenciát szervező oktatási kerekasztal - munkáját befejezve - ajánlásokat fogalmaz meg, akkor ő mindent megtesz azért, hogy a kormány ezekből szakmai programot gyűrjön.

Délután **Hiller István** oktatási és kulturális miniszter az általánosság szintjén maradván arról beszélt, hogy szakmai mélységű, tartalmi rendszerváltásra van szükség az oktatásban.

Az egész napos konferencián az alábbi témaköröket vitatták meg a résztvevők a kerekasztal tagjainak előadásai nyomán:

- *Válaszúton a magyar közoktatás* ((Csapó Benő egyetemi tanár, a Szegedi Tudományegyetem Neveléstudományi Tanszékének vezetője);

- *Kora gyermekkori nevelés az alapkészségek kifejlesztése* (Herczog Mária tudományos főmunkatárs, a Család, Gyermek, Ifjúság Egyesület elnöke);

- *A tanárképzés fejlesztése* (Kárpáti Andrea egyetemi tanár, ELTE TTK);

- *Mérés, értékelés, elszámoltathatóság* (Kertesi Gábor tudományos főmunkatárs, MTA Közgazdaság-tudományi Intézet);

- *De-szegregáció, egységes közoktatás* (Havas Gábor tudományos főmunkatárs, MTA Szociológiai Intézet);

A konferencia zárásaként **Benedek András**, a VII. Nevelésügyi kongresszus szervezőbizottságának elnöke a 2008. augusztus 25-ére összehívott tanácskozás előkészületeiről szövege.

A konferencián részt vett a PSZ Országos Vezetőségének néhány tagja is: **Árok Antal** alelnök, **Horváth István** és **dr. Patáki Mihály**, az elnökség tagjai, **Ammerné Nagymihály Emília**, **dr. Kiss Attiláné** tagozatvezetők, **Andrásiné Temesi Hilda**, **dr. Köpf Lászlóné** és **Menyhárt Sándor** küldöttek, valamint a közoktatási-szakszervezeti vezetőképzés néhány frissen végzett hallgatója.

A stresszről és szabályozásáról

Napjainkban többször elhangzott, hogy készül a „stressz-törvény”. Ez nagyon jól hangzik, és mindenki nagyon várja már!

Nézzük csak, stressz okán általában azt értjük, amit az adott környezeti hatás kelt bennünk. E környezeti hatások igen tágra értelmezendők, és egyénre szabva is más-más a tűréshatár. Így pl. egy állandó zajforrás mellett dolgozó valakinek a zaj nem okoz stresszt, a főnök lekezelő magatartása azonban igen. A stressz ugyanis védekező jellegű állapot a szervezetben; ezzel felelünk a külvilágból érkező, bennünket veszélyeztető fokozott ingerekre.

A szakszervezeti élet eseményei között megemlített *ETUCE-tanácskozáson az oktatás speciális környezetét vitatták meg Ljubljánban a tagállamok képviselői*. A résztvevők megegyeztek abban, hogy az gyermekekkel való foglalkozás már önmagában egy olyan stresszfaktor, amely az oktatásban dolgozókat állandóan éri. Így hiába felel meg a munkavédelmi és egyéb előírásoknak az épület, környezet – s lehet pl. egy tervezőmérnöknek ideális -, ha a csoportba, az osztályba belép a pedagógus vagy akár az ott dolgozó más munkakörű, az már maga egy nagymérvű stressz. És nem is beszéltünk még arról,

hogy mennyire eltérő lehet a gyermekek neveltetési szintje, kora stb.

A várva várt jogszabály már „köztünk van”, s most körbejárjuk, hogy az új külön törvényig – amit az EU ír elő - mi szabályozza a „stresszt”.

Legfőbb jogi alapja a Római Szerződés 118a. cikkelye, amely előírja, hogy az Európai Közösségek Tanácsa irányelvek útján fogadjon el minimumkövetelményeket azért, hogy - különösen a munkakörnyezet tekintetében - javításokat ösztönözzön a munkavállalók munkahelyi biztonsága és egészsége védelmének magasabb szintű megteremtése érdekében.

Ezért az 1989. évben a Tanács elfogadott egy, a munkavállalók munkahelyi biztonságának és egészségvédelmének javítását ösztönző intézkedések bevezetéséről szóló 391. számú irányelvet, amelynek már a hivatalos magyar fordítását is megtalálhatjuk az www.Eur-Lex.com, honlapon. Átolvasva kiderül, hogy az irányelvet teljesen beépítették a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvényünkbe.

Az irányelv csak keretszabály, a benne szereplő szabályozást az adott tagállam saját akarata, lehetőségei szerint hajtja végre, és olyan jogszabályi szinten, ahogy a hazai jogalkotása lehetővé teszi.

Az irányelv mellékletében a témával kapcsolatban az alábbi területekre vonatkoznak a jogszabályok:

1) Munkahelyek: 33/1998. (VI. 24.) NM rendelet

a munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmasság orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről, kiemelten az 5-6. számú melléklete (Fokozott pszichés terheléssel járó tevékenységek; Pszicho-szociális kóroki tényezők hatásának kitett munkavállalók feltételei, besorolása).

2) Munkaeszközök: 14/2004. (IV. 19.) FMM rendelet

a munkaeszközök és használatuk biztonsági és egészségügyi követelményeinek minimális szintjéről.

3) Egyéni védőeszközök: 2/2002. (II. 7.) SzCsM rendelet

az egyéni védőeszközök követelményeiről és megfelelőségének tanúsításáról.

4) Képernyő előtt végzett munka: 50/1999. (XI. 3.) EüM rendelet

a képernyő előtti munkavégzés minimális egészségügyi és biztonsági követelményeiről.

Dr. Dudás Lilian jogtanácsos
tanacsadas@drdudaslilian.hu

MAGYARORSZÁG HOLNAP – OKTATÁSI KEREKASZTAL

Lapunkban folyamatosan foglalkozunk az oktatási kerekasztal tevékenységével. Ezúttal a **közoktatás finanszírozásának témakörét** vizsgáljuk. **Varga Júlia** egyetemi docens (Corvinus Egyetem) sokoldalú vitairatából adunk közre részleteket. Ezt a témakört az oktatási kerekasztal 2007. szeptember 11-i ülésén tárgyalta meg, amelyen a PSZ képviselőjében részt vett **Árok Antal** alelnök, a kerekasztal tagja. Az ő korreferátumából is bemutatunk néhány részletet. Kérjük kollégáinkat, hogy lapunk segítségével és az interneten (www.magyarorszagholnap.hu) kísérik figyelemmel az oktatási kerekasztal tevékenységét.

A centralizált és decentralizált feladatmegosztás problémái

A magyar közoktatás feladatellátási és finanszírozási rendszere elég egyedülálló a nemzetközi gyakorlatban. Közismert, hogy Magyarországon a rendszerváltozás után szélsőségesen szétaprózott önkormányzati rendszer jött létre. A szétaprózottság ellenére széles körű az önkormányzatok feladatellátási kötelezettsége. Így a települési önkormányzatok kötelező feladata az óvodai és általános iskolai ellátás biztosítása a településen élők számára. A tanárok közalkalmazotti státusban vannak, foglalkoztatási szabályait a közalkalmazotti törvény, minimális bérüket a közalkalmazotti bértábla határozza meg, miközben a tanárok munkáltatója az iskola és a bérüket az önkormányzatok fizetik. A közalkalmazotti jogállásból, valamint a foglalkoztatott létszámot befolyásoló kötelező óraszámok, az átlagos osztálylétszámok és a tanári időkeret központi meghatározásából következően viszont a közoktatásban foglalkoztatottak létszámának és bérének befolyásolására korlátozottak a lehetőségei a finanszírozó önkormányzatoknak. Az alkalmazkodás főleg a feladatellátási kötelezettség átadását, az iskola bezárását jelenti.

Magyarországon a települési önkormányzat a feladatellátás kötelezettségéről nem csak saját intézmény fenntartásával, hanem más önkormányzatokkal együttműködve, társulást létrehozásával, vagy nem önkormányzati fenntartóval kötött megállapodással is gondoskodik. Az elmúlt évekig az önkormányzatok csak nagyon kevésbé éltek ezzel a lehetőséggel. Ebben a településeknek az iskolájuk fenntartására irányuló törekvésén kívül a közoktatási támogatási rendszer is szerepet játszott, többféle kiegészítő támogatás is az iskolák fenntartására ösztönözte az önkormányzatokat: így a bejáró normatíva, vagy a kistelepülések iskoláihoz nyújtott segítség. Az elmúlt év változásai (pl. az általános iskola 8 évfolyamosként történő meghatározása, a társulási normatíva megemlése) erősebb ösztönzéseket adnak a közös iskolafenntartás kezdeményezésére.

A települési önkormányzatok 75%-a olyan településen működik, ahol a népességszám 2000-nél kisebb, 90%-ukon pedig a népességszám nem haladja meg az 5000 főt. Az iskoláskorú népesség 32%-a él ezeken a településeken. Az európai országok egy részében hasonlóan szétaprózott önkormányzati rendszer működik, így Franciaországban és Dél-Európában (Franciaországban pl. az önkormányzatok átlagnépessége 1600 fő). De ezekben az országokban a kistelepülések alig látnak el meghatározó közszolgáltatási, így közoktatási feladatokat. A tanárok rendszerint közalkalmazotti státusban vannak, munkáltatójuk a központi vagy tartományi kormányzat, és a tanári bérek is központi finanszírozásúak. Az országok egy másik csoportjában, elsősorban a skandináv országokban az 1970-es években erőteljes koncentráció ment végbe. 6-10 települést vontak össze egy önkormányzat alá. A kialakult, új önkormányzatok átlagnépessége 10-30 ezer fő. Jellemzően ezek az országok azok, ahol a közoktatás biztosítása és finanszírozása a helyi önkormányzatok feladata. A tanárok rendszerint nem közalkalmazotti státusban vannak, hanem munkaszerződéssel foglalkoztatják őket, és munkáltatójuk az önkormányzat. A decentralizált oktatási rendszerekben egyre inkább megfigyelhető az iskolák mint intézmények eredményességét, „outputjának” központi értékelése (centralizált közoktatási felügyelet vagy független értékelő központok által), az értékelés eredményei nyomán a rosszul teljesítő iskolák számára külső segítség nyújtása, intézkedési terv kidolgozása, és/vagy az az iskolák személyi és egyéb erőforrásainak átcsoportosítása (Caldwell–Harris, 2006).

A közoktatás támogatási rendszerének problémái

A helyi önkormányzatok közoktatási célú központi költségvetési támogatása az általános önkormányzati támogatási rendszerbe épül be. Az önkormányzatok sokféle – elsősorban az ellátott létszámhoz kapcsolódó – központi költségvetési támogatáshoz jutnak. A közoktatás fenntartására nyújtott támogatások alapját az úgynevezett alap és kiegészítő normatívák jelentik, melyeket az önkormányzatok szabadon átcsoportosíthatnak

oktatási és egyéb célok között. E támogatások tanulólétszám-alapúak, melyek nem veszik figyelembe az önkormányzatok eltérő jövedelmi helyzetét, jövedelemtermelő-képességének különbségét, vagy az esetleges költségkülönbségeket.

Az 1990-es évek közepétől kezdődően az alap és kiegészítő normatívák száma rendkívüli módon megemelkedett (1995-ben 16 normatíva szolgált a közoktatás támogatását, ez kisebb-nagyobb hullámmal 60 fölé nőtt 2004-re). 1997 után az ún. normatív támogatások mellett egyrészt központosított, elsősorban pályázati elosztású támogatások is megjelentek a támogatási rendszerben, másrészt az ún. kötött felhasználású normatívák, melyeket adott, oktatási célokra kell fordítaniuk az önkormányzatoknak.

Az egyre részletezettebb normatívák előírása és a különböző kötött támogatások megjelenése arra a valóságos problémára próbált – torz - megoldást találni, hogy igen különböző jövedelemtermelő-képességűek az iskolafenntartó önkormányzatok, a támogatási rendszer pedig ennek kiegyenlítésére kiindulásként nem volt alkalmas, ahogy a költségkülönbségek figyelembe vételére sem. A támogatási jogcímek emelkedésével a települési háttérrel, a gyermekek szociális helyzetével összefüggő, továbbá a társulást ösztönző, a települések közötti átjárást elismerő hozzájárulások, támogatások aránya viszonylag jelentőssé vált a 90-es évek végére, a 2000-es évek elejére, mértékük meghaladta az összes támogatáson belül a 10%-ot. A kormányzati szándékok szerint az új támogatási elemek a jövedelemtermelő-képesség különbségének, a költségkülönbségek elimerésének problémáját kívánták megoldani, valamint oktatáspolitikai prioritások megvalósítását célozták. Az önkormányzatok azonban a teljes költségvetésükből gazdálkodnak, a többféle címen nyújtott segítség a támogatások szintjét nem érinti. Az összes központi költségvetési támogatás aránya elég nagy stabilitást mutatott.

A közoktatási célú támogatások célja nincs tisztázva. A megfogalmazott feladatok szerint a támogatások célja a minimális oktatási szolgáltatások biztosítása a településeken olyan módon, hogy az költségtakarékos megoldásokra ösztönözzön. A közoktatási célú támogatások viszont – a támogatások nagysága miatt – valójában nem képesek minden településen garantálni a minimális oktatási szolgáltatásokat, mivel ehhez a támogatások szintje nem elég magas. Arányuk növelése nem csak a költségvetési korlátok miatt nem lehetséges, hanem pazarló megoldást is jelentene, mert olyan iskolafenntartókat is nagyobb arányban támogatna, akik saját bevételeikből is jó minőségű oktatást tudnak teremteni. A tartósan alacsony támogatási szint viszont a rosszabb jövedelemtermelő-képességű fenntartók számára nem teszi lehetővé a minőségi szolgáltatásokat. Ezen a problémán a társulások ösztönzése sem segít önmagában, mivel a társulásokban részt vevő önkormányzatok jövedelemtermelő-képessége is lehet egyformán átlag alatti vagy fölötti, a szolgáltatások minőségének javítását pedig csak a jövedelemtermelő-képesség különbségének kiegyenlítése vagy a különbségeknek a támogatásokban történő figyelembe vétele javíthatja. A társulások fenntartásában működő és a kistelepülési iskoláinak jellemzőit összehasonlító vizsgálatok szerint alig találni szignifikáns különbséget a két csoport iskolái között a tanulási feltételekben (nagyobb arányú a gyorsinternet-hozzáférés, kevesebb a fiatal pedagógus és több a képesítéssel rendelkező idegennyelv-tanár, de nem befolyásolja a képesítés nélküli tanárok által tartott órák számát, vagy a pedagógiai munkát segítő alkalmazottak egy osztályra eső számát).

Az önkormányzatok maguk határozzák meg iskoláik költségvetését, vagyis oktatási ráfordításaik iskolák közötti elosztásában a törvényi korlátokon belül akár szélsőséges elosztást is alkalmazhatnak. Figyelembe kell venniük a közalkalmazottak jogállásáról és bérezéséről szóló törvényt, amelynek értelmében az alkalmazott pedagógusok bérének el kell érnie a központi bérskálában meghatározott szintet, valamint a közoktatási törvénynek a tanulócsoport-létszámra és a kötelező óraszámra, a tanítási időkeretekre vonatkozó előírásait.

Az önkormányzatok közötti és önkormányzaton belüli közoktatási ráfordítás különbségei - a hátrányos helyzetű tanulókat oktató iskolák ráfordításai

Az oktatási kiadások különbségeit vizsgáló empirikus elemzések (Varga, 2000; Hermann, 2005) azt mutatják, hogy Magyarországon viszonylag nagy különbségek figyelhetők meg az önkormányzatok között az egy tanulóra jutó ráfordításokban. A városi önkormányzatok gazdagsága számottevően befolyásolja az egy tanulóra jutó kiadásokat. Minél magasabb a településen élők átlagos jövedelme, annál jobb az önkormányzat költségvetési helyzete és annál többet fordítanak egy-egy tanulóra. A városok legszegényebb és leggazdagabb ötöde között 15-20% közötti különbségek figyelhetők az önkormányzatok szerinti egy tanulóra jutó ráfordításokban. A falvak esetében a legsó jóvedelmi ötödébe tartozó önkormányzatokban – ahol minden egyéb vizsgálat szerint a települési szegregáció következtében koncentrálódnak a hátrányos helyzetű gyerekek - viszonylag nagy és növekvő lemaradás.

Hermann vizsgálata az önkormányzatok kiadáskülönbségeiről az 1993-2003 közötti időszakra vonatkozóan azt mutatta, hogy a dologi kiadások kapcsolata erősebb a településen élők jövedelmével, mint a bérköltségeké, de a kapcsolat a bérköltségek esetében is kimutatható, vagyis a gazdagabb önkormányzatokban nagyobb az egy tanulóra jutó bérköltség a közoktatási intézményekben. Az iskolai és óvodai kiadások jövedelemrugalmasságát külön-külön vizsgálva Hermann eredményei azt is mutatják, hogy a falvak esetében az óvodai kiadásokra jóval nagyobb hatást gyakorol a települések gazdagsága, mint az iskolai kiadások esetében, vagyis a minőségi óvodai szolgáltatásokat a falvakban még jobban korlátozza a jelenlegi támogatási rendszerben a település gazdagsága.

A településeken belül azokban az iskolákban, ahol nagyobb a hátrányos helyzetű diákok aránya, nagyobbak az egy tanulóra jutó ráfordítások. A magasabb ráfordítások részben adódhatnak abból, hogy ezeket az iskolákat jobban támogatják az önkormányzatok, de részben abból is következhetnek, hogy ezekbe az iskolákba kevesebb gyerek jár, mert kevésbé népszerűek a szülők körében, ezért alacsonyabb kihasználtsággal működnek. A települések között elég nagy a szóródás, ami nem függ össze sem a települések átlagjövedelmével, sem a hátrányos helyzetűek átlagos arányával, illetve iskolák közötti szóródásával.

A hátrányos helyzetű diákokat nagy arányban oktató iskolák kiadásai ugyanakkor csak csekély mértékben haladják meg a többi iskola egy tanulóra jutó ráfordításait. Ha például a diákok fele hátrányos helyzetű, akkor az összes iskolában 4,6%-kal, az önkormányzati fenntartású iskolákban 8,3%-kal költenek többet átlagosan egy gyerekre, mint ugyanazon a településen egy olyan iskolában, ahol egyetlen hátrányos helyzetű gyerek sincs. Ekkora kiadáskülönbségek csak csekély mértékben járulhatnak hozzá a hátránykompenzációhoz.

A kiadási egyenlőtlenségeknek a hátrányos helyzetű diákok arányával, valamint a település gazdagságával való kapcsolatáról készült elemzésen kívül a hátránycsökkentést közvetlenül célzó támogatások hatásáról is vannak empirikus vizsgálati eredmények. Hermann (2006) az ún. képességkibontakoztató- és az integrációs felkészítésben részt vevő diákok után igényelhető normatíva hatását vizsgálta az iskolai ráfordításokra. Eredményei szerint az integrációs normatíva 1,4-5%-kal, a képességkibontakoztató normatíva pedig 1-3,8%-kal növelte a kiadásokat, a hátrányos helyzetű diákok részarányától függően a városi iskolákban, a falusi iskolák esetében pedig 1,5-7,5 és 1-4%-kal. Ez a városi iskola esetében nagyjából 1-5 millió forintos, a falusi iskolában 0,6-4,5 millió forintos többletkiadást eredményezett, ami azt jelenti, hogy a normatív támogatás elegendő volt évente néhány pedagógus továbbképzésére, arra azonban nem, hogy az iskola a pedagógusoknak a keresetét számottevően növelje vagy a tanári óraszámokat csökkentse. Hermann a normatív támogatások nagyságát a kiadások települési átlagjövedelem szerinti különbségeivel is összehasonlította. 2004-ben a városok jövedelem szerinti legsó negyedében a diákok több mint 9%-a után igényelt normatív támogatást az önkormányzat. A két legfelső negyedben ez az arány 1,5-2% volt, ami azt jelenti, hogy a képességkibontakoztató és az integrációs normatíva a települések jövedelmével összefüggő, több mint 20%-os kiadási különbségeket sem ellensúlyozza – még abban az esetben sem, ha a normatív teljes összegét a hátrányos helyzetű tanulók oktatására fordítják az önkormányzatok és az iskolák.

Összefoglalva a következőket mondhatjuk a jelenlegi oktatásfinanszírozási rendszer hatásáról, a hátrányos helyzetű diákok oktatásához biztosított erőforrásokról:

- Az egy tanulóra jutó oktatási ráfordítások és az önkormányzatok gazdagsága között szoros kapcsolat van a városokban: a gazdagabb települések átlagosan többet költenek egy-egy tanuló oktatására, mind az összes kiadást, mind a bérköltségeket tekintve.

- A falvakban nincs erős összefüggés az önkormányzat jóvedelme és az egy tanulóra jutó kiadások között, kivéve a legsó jóvedelmi ötödébe tartozó önkormányzatokat. Mivel a legszegény településeken koncentrálódnak a hátrányos helyzetű tanulók, a falvakban is a ráfordítások ott kisebbek, ahol sok a hátrányos helyzetű tanuló.

- A támogatási rendszer tehát nem garantálja a pénzügyi semlegességet, vagyis azt, hogy a fenntartó önkormányzat jóvedelme és az egy tanulóra jutó ráfordítások között ne legyen kapcsolat.

- A több iskolát működtető településeken belül jelentősek a kiadáskülönbségek az iskolák között, ami részben adódhat abból, hogy különböző mértékben vannak kihasználva ezek az iskolák, részben abból, hogy a különböző önkormányzatok nem egyformán támogatják őket.

- A hátrányos helyzetű tanulókat tanító iskolákban nagyobbak az egy tanulóra jutó ráfordítások.

- A települések között nagy a szóródás, bizonyos helyeken kicsik, máshol nagyok az iskolák közötti kiadási különbségek. A szóródás nem függ össze sem a települések átlagjövedelmével, sem a hátrányos helyzetűek átlagos arányával.

- A hátrányos helyzetű diákokat tanító iskolákban az egy tanulóra jutó ráfordítások csak csekély mértékben haladják meg a többi iskola kiadásait, a különbség nem elegendő a minőségi oktatáshoz.

- A különböző hátrányos helyzet kompenzálását célzó támogatások nem képesek ellensúlyozni a települések jövedelemkülönbségeiben mutatkozó eltéréseket.

A javaslatok irányai

A jelenlegi finanszírozási és intézményrendszer kevés lehetőséget ad arra, hogy a hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatásához szükséges többlet-erőforrásokhoz, a minőségi pedagógus-munkához hozzájussanak a diákok.

A minőségi szolgáltatásokhoz, a tanárok körében megfigyelhető negatív szelekciós folyamatok megállításához szükség lenne a tanári bérek tartós és kiszámítható növelésére. Nem általános béremelésre, hanem a nehezebb munkafeladatokat és a magasabb teljesítményt jelentős mértékben elismerő bérrendszer, „teljesítményen alapuló tanári bérrendszer” kialakítására. Ennek forrásait a foglalkoztatotti létszám további racionalizálása és a gyereklétszám csökkenéséből fakadó megtakarítások miatt felszabaduló források teremthetik meg. A bérrendszer átalakítása mellett a szükségesnek látszik az intézményrendszer és finanszírozás módosítása is. Az intézményrendszer és finanszírozás átalakítása nagyjában két irányban képzelhető el.

Az első az önkormányzati rendszernek – a skandináv országokhoz hasonló – reformja: melyben olyan önkormányzati egységek alakulnának ki, melyek alkalmasak közfeladatok ellátására, így az önkormányzatok saját forrásai növekedhetnek. Elvileg egy ilyen átalakítás kapcsolódhat a kistérségi társulásokhoz is. A nagyobb közigazgatási egységek megszületése azonban nem elegendő ahhoz, hogy a hátrányos helyzetű tanulók minőségi oktatási szolgáltatásban részesüljenek. Erre akkor nyílik lehetőség, ha az önkormányzati támogatási rendszer olyan módon alakul át, hogy megteremtse az oktatási ráfordítások jóvedelem-semlegességét. Ehhez arra van szükség, hogy a támogatási rendszerbe beépüljön a jóvedelemtermelő-képesség különbségének elismerése olyan, a helyi adózási erőfeszítést figyelembe vevő formában, mely egyenlő hozzáférést kínál adott adózási erőfeszítés mellett. Egy valódi önkormányzatokra épülő, decentralizált rendszerbe a pedagógusok közalkalmazotti státusának megtartása nem illeszthető be. A munkáltatói jogok önkormányzatokhoz rendelésén kívül a pedagógusok munkaszerződéssel történő foglalkoztatása garantálhatná azt, hogy a foglalkoztatási és finanszírozási döntések ne szakadjanak el egymástól. Ebben az esetben kollektív bérmegállapodások alapján munkaszerződéssel lehetne foglalkoztatni a pedagógusokat.

Ahhoz, hogy egy decentralizált rendszerben a támogatások átalakítása ellenére se erősödjének fel az iskolák közötti különbségek, arra van

szükség, hogy az oktatás minőségét, az outputtal, vagyis a tanulói eredményességgel mérve – centralizáltan, részben hatósági, részben szakértői jelleggel – ellenőrizni lehessen és számon lehessen kérni az önkormányzatoktól. Ezt követné a szankció pénzügyi értelemben, a támogatások megvonásával, az intézmények bezárásával, átvételével is. Vagyis az önkormányzatokat olyan módon kellene a hatékonyság javítására ösztönözni, foglalkoztatási és bérezési döntéseik meghozatalában is, hogy az iskolai eredményesség hosszú távú javítását tartsák szem előtt. Egy ilyen rendszer épülhetne az Országos Kompetenciamérés adataira a megfelelő intézményi háttér kialakítása után, és hatósági feladatok odaadásával.

A második lehetséges irány a jelenlegi önkormányzati rendszer fenntartása és a tanárok közalkalmazotti státusának megtartása. Ebben az esetben viszont ésszerűnek látszik a tanárok munkáltatói jogainak a központi költségvetéshez rendelése és tanári bérfinanszírozás bevezetése a közvetlen, központi költségvetésből.

Részletek Árok Antal korreferátumából

A hozzászólás bevezetőjében értékelte, illetve bírálta a tanulmány több megállapítását, majd felvázolta a közoktatás finanszírozásának általános gondjait. Egyebek között szólt a gyermeklétszám-csökkenéssel összefüggő tökérvonásról, az új finanszírozási rendszer osztálylétszám kérdését „ösztönző” hatásáról, amely az esélyteremtéssel ellentétes folyamatokat indít el. A kettős finanszírozás hosszú ideje további problémájaként jelezte a kormány és az intézményfenntartó önkormányzatok egymásra mutogatását, a felelősség áthárítását. Ezért hiába születnek jó oktatáspolitikai elképzelések, a feltételrendszer hiányos volta miatt nem, vagy csak részben valósulnak meg.

Szólt az iskolák műszaki felszereltségének problémáiról, amelyeket a legutóbbi országos felmérés is igazol. (A villamos berendezések, a hálózat, a megvilágítás, a bútorok, berendezések állapota az iskolák alig felében megfelelő.) Értékelte az európai uniós forrásokból megvalósuló iskolafelújítási, fejlesztési programot (60 + 107 milliárd Ft). *Minderre nagy szükség van, hangsúlyozta, ám ez nem elégséges feltétele a magyar közoktatás felemelkedésének.* Emellett azonban a személyi és egyéb feltételek rendbetételére is szükség van. Erre vonatkozóan viszont a tanévváltás negatív irányú elmozdulásokat eredményezett.

A továbbiakban részletesen elemezte a bérek és a létszámok alakulását, az ezzel összefüggő finanszírozási problémákat.

A **minimálbér és a főiskola utáni kezdőbér** (diplomás minimálbér) értékeinek összevetése elsősorban a munka minőségével, a szakmai felkészültséggel kapcsolatos értéktételét fejezi ki. Ám a piacgazdaság viszonyai között egyre inkább tükröznie kell a felsőfokú képzés pluszköltségét, a diploma megszerzésének árát is. E szempontokat figyelembe véve tanulságos összehasonlításokat tehetünk. *A kilencvenes évek elején a minimálbér és a „diplomás minimálbér” aránya többé-kevésbé 1:2 volt.* Ez az arány 1995-től lépcsőrel lépésre, 2000-2001-ben pedig ugrásszerűen csökkent. Ennek okát jól tudjuk: a minimálbér jelentősen emelkedett, ám a közalkalmazotti bértételek alig nőttek. *2001-ben gyakorlatilag egyenlő lett a szakképzetlen és a diplomás minimálbér.* A PSZ 2001 novemberében újjá indított, mintegy negyedmillió aláírással támogatott országos népi kezdeményezése éppen ennek az anomáliának a felszámolását tűzte zászlajára. Eredménnyel, hiszen a kormányváltást követően, 2002 szeptemberétől a minimálbér és diplomás minimálbér általunk helyesnek tartott 1:2 aránya helyreállt. Azóta azonban ismét a visszaesés folyamata zajlik. 2007-ben már csak 1:1,75 az arány. Hiszen a minimálbér emelkedett, a közalkalmazotti bértábla viszont változatlan. Nem véletlenül indítottunk el hasonló népi kezdeményezést 2007-ben, amelynek érvényességét az OVB nemrég állapította meg. Tehát a parlamentnek ezt a témát újra napirendre kell tűznie.

A **nemzetgazdasági és a pedagógus-átlagkeresetek** összevetése is tanulságos tapasztalatokkal szolgál. 1990-ben a pedagógus-átlagkereset jelentősen (15,7%-kal) meghaladta a nemzetgazdasági átlagot. *A kilencvenes évek viszont jól demonstrálják a pedagógusbér leértékelődését:* 1995-ben már a nemzetgazdasági átlag alatt van, és a pedagógus szakmai szorzós manőverek ellenére is ott marad 2001-ig. Csak a közalkalmazotti bértábla 2002. szeptemberi 50%-os emelése viszi a nemzetgazdasági átlag fölé 9,1%-kal, majd ennek egész éven át érvényesülő hatása 2003-ban 27%-kal emeli a pedagógus-átlagkeresetet az országos szint fölé. 2004-ben viszont ismét elkezdődött a visszaesés csupán 2005-ben volt egy kis javulás a kétszeri béremelés (7,5+4,5%) hatására. Különösen 2007-ben fog jelentős visszaesés bekövetkezni, amennyiben nem sikerül időközi bérfejlesztésben megállapodni. Az

illetménytábla változatlanlaga mellett a közoktatási törvény keresetrontó hatása 2006 szeptemberétől egyértelműen kimutatható. Nemcsak reálértékben, hanem nominálisan is csökken a keresetünk. A nemzetgazdasági átlag fölött áll ugyan, de már csak 8,7%-kal. A szellemi foglalkozásúak átlagától pedig közel 20%-kal maradunk el. (E témakörhöz a Pedagógusok Lapja 2007/1. számában megjelent ábra lett kivetítve.)

Az oktatás az ágazatok kereseti sorrendjében a pedagógusbér ismét visszaesett az ötödik helyre. Amíg 2005-ben a januári 7,5 és a szeptemberi 4,5%-os bértáblaemeléssel a negyedik helyig jutottunk, most ismét visszaléptünk, mint 2004-ben is. A legtöbb diplomást foglalkoztató ágazat csupán 11,6%-kal haladja meg a nemzetgazdasági átlagot. A pedagógusok átlagkeresete (196 420) pedig mintegy 18%-kal marad el a szellemi foglalkozásúakétól (239 400). 2006-ban a mi ágazatunkban volt a legkisebb a keresetemelkedés (5,3%), miközben négy ágazatban tíz százaléknál magasabb keresetemelkedést regisztrálhattunk (bányászat: 15,5%; pénzügy: 15,1%; kereskedelem: 11,1%; építőipar: 10,2%). A keresetek abszolút értékét tekintve a pénzügyi szféra változatlanul utcahosszal vezet a mezőnyt. A 2006. évi átlagkereset itt már felülmúlja a havi négyszázezer forintot. Stabílan megelőz bennünket a villamosenergia-ipar és a közigazgatás is. A bányászat viszont 2006-ban szorította le az oktatási ágazatot a negyedikről az ötödik helyre.

További visszacsúszás történik 2007-ben. Valószínűleg megelőz bennünket a szállítási-posta ágazata is. A közalkalmazotti bértábla ugyanis az idén nem emelkedik, miközben a minimálbér növekedett. Bértáblánk össze-súszása ismét megkezdődött, mint ahogy az ezredfordulón. A PSZ éppen azért indított útjára 2001-ben és most 2007-ben is országos népi kezdeményezést, hogy aláírásainkkal a parlamentet kötelezzük a problémakör megtárgyalására. A közszolgálati sztrájkbizottság és a kormány február 19-i megá-lapodása következtében ugyan július elsejétől a 13. havi illetmény felének, havi bontásban történő kifizetésével 8,3%-os keresetnövekedéssel számol-hatunk. Ez éves szinten 4,15%-os emelkedés, ami az áthúzódo hatásokkal és soros előlépésekkel együtt 6,65%-ra nő. A közoktatási törvény óraszámokat érintő módosítása miatt viszont keresetvesztés ér bennünket. *Jól mutatják ezt a 2007. első félévi adatai is. Az oktatási ágazat nettó átlagkeresete tekintetében még rosszabb a helyzet: 8%-kal kisebb összeget vittünk haza, mint tavaly, miközben a versenyszférában a nettó keresetek is gyarapodtak 2,3%-kal. A jövőnket tekintve intő jelek!* (E témakörhöz kapcsolódóan a Pedagógusok Lapja 2007/5. számában megjelent ábra lett kivetítve.)

Az OECD-vizsgálat egyebek között egyenes arányú, szoros ok-okozati kapcsolatot tár fel az oktatás időtartama és a gazdasági teljesítmény között. Az OECD-országokban becslések szerint minden egyes további oktatási év általában 3 és 6% közötti növekedést eredményez a gazdasági teljesítményben. Ez az 1994 és 2004 közötti időszakban emelkedő munkatermelékeny-séget produkált s az egy főre jutó GDP-növekedés legalább felét eredményezte. Emellett, egyenes arányú ok-okozati összefüggés található a magasabb iskolai végzettség és a jobb mentális és fizikai egészség között. Ebből is látszik, hogy az oktatás nem csupán költségvetés-fogyasztó ágazat, hanem előrelátó befektetés, a gazdasági-társadalmi felemelkedés fontos tényezője, felelős gondoskodás a jövőről.

A **pedagóguskeresetek tekintetében nemzetközileg is hátul kullogunk.** *Az OECD-országok pedagóguskereseti rangsorában csak a lengyelek vannak mögöttünk. Ebben az sem vigasztalhat bennünket, hogy a kétezres évek elején a legnagyobb mértékű béremelés Finnországban, Magyarországon és Mexikóban volt. Ezzel együtt a pályakezdő magyar pedagógus keresete csupán az OECD-átlag 44%-a, de legjobban fizetettek kategóriájában sem érik el az 50%-ot.* Összeállításunk európai átlagához képest még rosszabb a helyzetünk. Az élmezőnytől (Luxemburg, Svájc, Németország, Belgium, Hollandia) természetesen még jobban le vagyunk maradva. Ehhez képest csupán 20-35% között mozog a hazai keresetek aránya. Az európai mezőnyben egy hellyel előttünk járó csehországi pályakezdők béré-nek is csupán 75%-át kapja a magyar pedagógus, bár a középfok felső határán 90%-on állunk. Ugyanezek a számok a portugál-magyar viszonylatban 60, illetve 48%.

Fontos következtetéseket vonhatunk le a keresetek egy főre vetített GDP-hez való viszonyításával is, hiszen ezek az arányszámok azt mutatják meg, hogy az egyes országok mennyit „áldoznak” gazdasági teljesítményükből a pedagógusbérekre. E tekintetben Törökország és Korea vezet a mezőnyt. Az egy főre eső GDP duplájánál is többet kapnak az ottani pedagógusok. A mi 0,91-1,12-es arányainkkal szintén a mezőny

hátsó felében, Svédország és az USA szintjén vagyunk. Csakhogy ezen országok gazdasági teljesítménye sokkal magasabb, s ezáltal a pedagóguskeresetek értéke a magyarországinak kettő-háromszorosa.

A magyarországi demográfiai helyzet, a születések számának folyamatos csökkenése közismert. Mindezt jól mutatják a nevelési-oktatási intézmények gyermek-, tanulólétszám-adatai.

Az óvodás gyermekek és a tanulók száma a közoktatásban

Tanév	Óvoda	Általános iskola	Szakiskola	Speciális szakiskola	Gimnázium	Szakközépiskola	Összesen
1990/1991	391 950	1 177 612	222 204	3 152	142 247	217 787	2 154 952
1995/1996	400 527	992 766	172 599	5 367	186 671	261 838	2 019 768
2001/2002	342 285	947 037	126 367	6 631	223 474	292 646	1 938 440
2002/2003	331 707	933 171	126 768	7 200	232 399	287 074	1 918 319
2003/2004	327 508	912 959	126 673	8 147	239 086	292 305	1 906 678
2004/2005	325 999	890 551	126 908	8 369	238 850	290 139	1 880 816
2005/2006	326 605	861 858	126 211	8 797	243 878	287 290	1 852 639
2006/2007	327 644	831 262	124 466	9 563	246 267	288 156	1 827 358

Forrás: OM

A főállású pedagógusok száma a közoktatásban

Tanév	Óvoda	Általános iskola	Szakiskola	Speciális szakiskola	Gimnázium	Szakközépiskola	Összesen
1990/1991	33 635	96 791	11 287	127	10 246	12 656	164 742
1995/1996	32 320	93 035	11 399	439	12 912	15 772	165 877
2001/2002	32 327	90 294	7 982	801	16 845	19 450	167 699
2002/2003	31 550	89 035	8 425	880	17 128	19 955	166 973
2003/2004	31 392	89 784	8 647	1 069	17 675	20 804	169 371
2004/2005	30 704	87 116	8 577	1 113	17 816	20 756	166 082
2005/2006	30 531	85 459	8 938	1 239	18 213	20 871	163 261
2006/2007	30 350	83 600	8 947	4 379	19 284	21 254	165 020

Forrás: OM

Az általános iskolások összlétszáma több évtizeden át jelentősen meghaladta az egymilliót. Az 1960/61-es tanévben 1 495 203, az 1970/71-es tanévben 1 165 345, az 1980/81-es tanévben 1 213 404, az 1990/91-es tanévben pedig 1 177 612 volt. Az 1995/96-os tanévben csökkent először egymillió alá. A 2004/2005-ös tanévben pedig már kilencszázezer alá süllyedt, a 2006/2007-es tanévben pedig már csak 831 262 volt a létszám. A közoktatás teljes keresztmetszetét tekintve, közel sem ilyen mérvű a csökkenés, hiszen a középiskolák expanziója, az, hogy az adott korosztály egyre nagyobb hányada járt középiskolába, jelentősen ellensúlyozta az általános iskolás korosztály fogyását. Amíg az 1980/81-es tanévben 124 618 gimnáziumi és 208 952 szakközépiskolai tanuló volt, az 1990/91-es tanévben ezek a számok 142 247-re és 217 787-re emelkedtek. E növekedés töretlen lendülettel folyt. A 2006/2007-es tanévben 246 267 gimnazista és 288 156 szakközépiskolás diák tanult, miközben a szakiskolások létszáma kevesebb lett. A 0. évfolyamok általános bevezetése, a tankötelezettség 18 évre való kiterjesztése néhány év múlva eredményez majd újabb növekedést.

A pedagógusok létszámának alakulását a tanulólétszámok és az oktatási rendszer változásának tükrében lehet értékelni. A mindenkori pénzügyminiszter és némelyik oktatási miniszter ugyanis a globális létszámok összevetése alapján mondta és mondja, hogy csökkent a gyermeklétszám, a pedagóguslétszám pedig változatlan maradt. Sőt egyre többen vannak. Sokszor állítják ezt a versenyszféra tulajdonosi képviselői is, akik szerint túl sokat költünk az oktatásra, s emiatt magasak a vállalkozók adóterhei. A számok viszont egyértelműen azt mutatják, hogy az elmúlt másfél évtizedben az óvodában, az általános iskolában és a szakiskolában, ahol a gyermeklétszám csökkent, a pedagóguslétszám is kisebb-nagyobb ingadozásokkal ugyan, de fogyott. Ma mintegy háromezzerrel kevesebb óvónőt, tízezerrel kevesebb általános iskolai pedagógust foglalkoztatnak, mint 1990-ben. Igaz, hogy a középiskolákban dolgozó tanárok száma eközben több mint tizenötezerrel nőtt. Mindez természetesen összefügg a magyar közoktatás átstrukturálódásával. A hazai közoktatási rendszer átalakulását, az intézményhálózat helyzetét

nem ismerők körében persze ott vannak a további érvek: az óvodások száma 17%-kal csökkent, az óvónők pedig csak 9%-kal vannak kevesebben, illetve az általános iskolás korosztály létszáma 25%-kal, a pedagógusok száma pedig mintegy 14%-kal kisebbedett. A középiskolák esetében ez az arány 47% és 68%, csak nem csökkenésben, hanem növekedésben. Tehát túl sok pedagógust foglalkoztatnak – mondják egyre többen. Mindezek nem tudják vagy nem akarják tudni, hogy a településeink jelentős része egy óvodát, egy iskolát tart fenn évfolyamonként egy csoporttal, osztállyal. A legutóbbi közoktatásitörvény-módosítás a finanszírozási rendszer változása viszont sok fenntartót a pedagógusok létszámának csökkenésére szorít. Elsősorban azokon a településeken szüntetik meg ezeket a státusokat, ahol a legnagyobb szükség lenne rájuk. Azzal is kevesen számolnak, hogy a modernizálódó közoktatás két legdinamikusabban fejlődő s leglátványosabban változó szegmense: az idegen nyelvtan és az informatika tanítása, s az ehhez szükséges csoportbontások és több pedagógus alkalmazását igénylik. Az egyre inkább szükségessé váló felzárkóztató foglalkoztatások (az elmúlt másfél évtizedben ugyanis jelentősen nőtt a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos tanulók aránya) is mind több fejlesztő pedagógust, gyermek- és ifjúságvédelemmel foglalkozó nevelőt igényelnek.

Végül bemutatta a pedagóguselbocsátások legfrissebb adatait.

Pedagóguselbocsátások, közoktatási intézmények megszüntetése 2007-ben

1. Üres álláshelyek megszüntetése	1336
Elbocsátott pedagógus	8677
Ebből nyugállományba vonuló	1504
Prémiumév-programot igénybe vevő	194
2. Intézmény, amelynek azonosítóját bevonták	456
Ebből jogutód nélkül szűnt meg	33
Tagintézményként működik tovább	423
3. Új azonosítószám kiadása	91

ÁTKÉPZÉSEK, ÁLLÁSLEHETŐSÉGEK PEDAGÓGUSOKNAK

A gyermeklétszám csökkenése, a kötelező óraszámok emelkedése, az intézmények és a csoportok összevonása miatt sok pedagógus-álláshely megszűnt. Összeállításunkkal a munkanélküli pedagógusoknak kívánunk segíteni. Az átképzéseket támogatják a területi munkaügyi központok 300 000 Ft-os kerettel, amelyet minden, felmentését töltő közalkalmazott pályázat útján igényelhet.

A regionális munkaügyi központok által kialakított szolgáltató centrumok

A szolgáltató centrum megnevezése	Címe	Zöld száma
Központi	1089 Budapest, Szeszgyár u. 4.	06-80-204-644
Fővárosi, Pest megyei	1111 Budapest, Bicskei u. 8.	06-80-204709
Baranya megyei	7621 Pécs, Zrínyi u. 11.	06-80-204-722
Bács-Kiskun megyei	6000 Kecskemét, Klapka u. 34. 6500 Baja, Árpád u. 8.	06-80-200-447
Békés megyei	5600 Békéscsaba, Árpád sor 2/6.	06-80-922-699
Borsod-Abaúj-Zemplén megyei	3526 Miskolc, Zombori u. 2.	06-80-204-719
Csongrád megyei	6721 Szeged, Bocskai u. 10-12.	06-80-820-006
Fejér megyei	8000 Székesfehérvár, Piac tér 10.	06-80-200-461
Győr-Moson-Sopron megyei	9024 Győr, Bartók Béla u. 2.	06-80-204-037
Hajdú-Bihar megyei	4025 Debrecen, Erzsébet u. 25. fsz. 2.	06-80-204-716
Heves megyei	3300 Eger, Klapka György út 9.	06-80-204-718
Komárom-Esztergom megyei	2800 Tatabánya, Ságvári út 20.	06-80-200-452
Nógrád megyei	3100 Salgótarján, Alkotmány út 11.	06-80-810-855
Somogy megyei	7400 Kaposvár, Konrássy u. 5/B.	06-80-200-471
Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei	4400 Nyíregyháza, Benczúr tér 18.	06-80-411-888
Jász-Nagykun-Szolnok megyei	5000 Szolnok, Kossuth Lajos u. 6-8. III. em.	06-80-204-713
Tolna megyei	7100 Szekszárd, Találka tér 4. II. em.	06-80-204-721
Vs megyei	9700 Szombathely, Hunyadi u. 45. III. em.	06-80-204-710
Veszprém megyei	8200 Veszprém, József Attila u. 34.	06-80-949-002
Zala megyei	8900 Zalaegerszeg, Mártírok út 42-44.	06-80-200-449

A Budapesti Kommunikációs és Üzleti Főiskola (BKF) és a PSZ közös ajánlata

A megyeszékhelyeken és Budapesten

- ☐ pályázati és projektmenedzseri ☐ nyelvi
☐ informatikai ismeretek

Bármelyik képzést választják, a főiskola ingyenesen kínálja a választott képzés mellé egy 3 modulból álló karriertervezési képzést. A képzések a megyeszékhelyeken a PSZ-szervezetek közreműködésével szerveződnek.

A **kistelepülésen** élő, felmentésüket töltő közalkalmazottak pályázati és projektmenedzseri képzésen vehetnek részt, amelynek elvégzése után, a képző főiskolával folyamatos kapcsolatot tartva, családjuknak megélhetést, településüknek fellendülést hozhatnak a pályázati pénzek közvetítésével. E képzés mellé ugyanúgy ingyen kérhető a karriertervezési képzés. A képzéseket minimális 25 fős létszámmal indítjuk el!

A képzésre jelentkezni a PSZ területi szervezeteinél vagy a www.bkf.hu/jelentkezes honlapon lehet. Letölthető, illetve elkérhető a [jelentkezési lap](#). Aki szeretne jelentkezni valamilyen képzésre, kérjük, küldje el a jelentkezési lapot a felnottkepzes@bkf.hu e-mail címre, vagy faxolja a 06-1-505-4571-es fax-számra. A jelentkezési adatok alapján kollégáink elkészítik a jelentkezési dokumentációt és elsőbbségi ajánlott küldeményként kipostázzák a megadott címre. Emellett folyamatos értesítést küldünk a képzés pontos helyszínéről és időpontjáról!

Információ és ügyfélszolgálat a jelentkezés teljes körű lebonyolításához: **Pintér Viktória. Telefonszám: 06-1-273-3090/1108; Mobiltelefonszám: 06-20-5199-711; Fax-szám: 06-1-505-4571; E-mail: vpinter@bkf.hu Internet: www.bkf.hu**

Felsőfokú szakképzés: idegenforgalmi szakmenedzser

A Budapesti Kommunikációs és Üzleti Főiskola állástalanná vált pedagógusok számára is ajánlja az **idegenforgalmi szakmenedzser** képzést.

A **képzés célja**: a hallgatók felkészítése az idegenforgalom alaptevékenységeinek, az értékesítésnek szakszerű gyakorlására, valamint az idegenforgalmi tevékenységet folytató gazdálkodó szervezetek, vállalkozások irányítására, menedzselésére.

A képzésen a hallgatók megismerhetik a turizmus komplex rendszerét, illetve legfontosabb gazdasági, társadalmi és természeti vonatkozásait.

Jelentkezzen erre a szakra, ha

- szeretné megismerni a turizmus főbb jellemzőit,
- érdekli az utazásszervező és -közvetítő irodák és más idegenforgalmi tevékenységet folytató egységek működése,
- szeretne részt venni a régiók, kistérségek idegenforgalmi tevékenységének fejlesztésében,
- kedvet érez az idegenforgalmi kínálatok helyi és regionális koordinálásához,
- szívesen vezetne üdülőegységet, panziót, motelt.

Internet: www.bkf.hu

A WestStar car security Ltd. ajánlata

Tudván, hogy az iskolaösszevonások nyomán sok pedagógus munkanélkülivé vált, a következő álláslehetőséget ajánljuk nekik: a németországi WestStar car security Ltd. keres Magyarország összes megyéiben területi képviselőket, felső korhatár nélkül, járműgarancia bevezetésére. Feltételek: jó megjelenés és beszédképesség, autó, esetleg német nyelvtudás. Kiváló, vissza nem térítendő jutalékrendszer.

További információ: szalayandreas@t-online.hu

A Szolnoki Főiskola Felnőttképzési Központjának ajánlata

Levelező rendszerű szakirányú továbbképzésre várják mindazokat a diplomával rendelkező kollégákat, akik tudásukat új szakterületekkel kívánják bővíteni. Közgazdasági jellegű szakirányú továbbképzéseinkre bármilyen egyetemi vagy főiskolai oklevél birtokában lehet jelentkezni. **A Szolnoki Főiskola Üzleti Fakultásán a következő szakterületekre specializált csoport indítására van lehetőség: külkereskedelmi irányítás; pénzügyi, adó- és pénzügyi ellenőrzés; pénzügy, adó, illeték, vám; áruforgalmi menedzsment; Európai Unió; marketingkommunikáció; regionális gazdasági szakértő; nemzetközi szállítmányozás; vállalkozás és marketing; vállalkozásmenedzsment.**

Indításra elő vannak készítve: a gazdaságvédelmi szakértő / szakközgazdász és a regionális turisztikai szakértő szakok.

E képzések – szakoktól függően – három vagy négy szemeszternyi időt ölelnek fel, az egyes szemeszterek során négyszer vagy ötször vannak órák, egymást követő péntek-szombati napokon. A szemesztereket tantárgyi vizsgák zárják. A képzés záróvizsgával ér véget, melynek része egy záródolgozat elkészítése és megvédése is. A két pénzügyi szak kivételével az oklevél kiadásához szükséges egy középfokú, „C” típusú, államilag elismert nyelvvizsga megléte. (E kötelezettség alól mentesül az, aki a beiratkozás évében a 40. életévét betöltötte vagy betölti.)

A képzések székhelye alapvetően Szolnok, de megfelelő számú jelentkező esetén a budapesti konzultációs központban is lehetőség nyílik csoport indítására.

E képzések költségterítéses formában működnek, a költségterítés díja a képzés időtartamától függően félévente 90 000 Ft vagy 108 000 Ft. Részletfizetési kedvezmény igénybevételére lehetőséget adunk. A költségterítés 30%-a az adójozsalabályok előírásai szerint a személyi jövedelemadóból leírható.

Bővebb információ kérhető: vargane@szolf.hu

A Brokernet Csoport ajánlata

Európai uniós tagságunknak köszönhetően jelentős változások indultak el a pénzügyek területén. A pénzügyek intézését cégfüggetlen pénzügyi tanácsadók végzik, akik az ügyfelek igényeire tervezik meg az optimális megoldást a teljes pénzpiac választékából.

Pénzügyi befektetési tanácsadó munkatársakat keresünk. A feladat ellátására nem elsősorban pénzügyi ismeretekre van szükség, hanem kreatív szemléletre és jó kapcsolatteremtő képességre.

Kereseti lehetőség: 100 000–500 000 Ft/hó.

Fő tevékenység: pénzügyi megtakarítások és befektetések (céges és magán) a banki kamatot jelentősen meghaladó hozammal, tőkebiztosítással, különböző adókedvezményekkel.

Amennyiben fölkeltek érdeklődését, az alábbi e-mail címen vagy telefonszámon érdeklődhet: petronyaka@gmail.com, 70/4546-019.

Nyugdíjas pedagógusoknak

A Bittó Védelmi, Nyomozó és Szolgáltató Kft. munkát kínál friss nyugdíjas pedagógusok részére Budapest múzeumaiban teremőri feladatok ellátására.

Jelentkezi lehet a következő címen és telefonszámon: Bittó Kft. 1111 Budapest, Budafoki út 10/A. Telefon: (06-1) 279-0125. Fax: (06-1) 466-4608. E-mail: bitto@mail.datanet.hu

Álláslehetőség az OTP Garancia Biztosítónál

Az OTP Garancia Biztosító Magyarország legnagyobb bankcsoportjának, az OTP Bankcsoportnak a tagja, a biztosítási piac meghatározó szereplője. Az ország egész területén, több mint 120 ügyfélszolgálati irodában kínál klasszikus befektetési és hitelfedezeti jellegű életbiztosításokat, lakás-, gépjármű-, illetve más vagyontárgybiztosításokat. Emellett piacvezető a bankbiztosítás, azaz a banki termékekhez kapcsolódó, illetve a bankban értékesített biztosítások terén.

A rendkívül dinamikus fejlődő biztosítási piacon az OTP Garancia egyre komplexebb pénzügyi szolgáltatásokat kíván nyújtani ügyfeleinek, egyre magasabb színvonalon. A biztosító ezért értékesítési rendszerének erősítésére keres magasan képzett, jó kommunikációs és empátiás készséggel rendelkező munkatársakat. A cél, hogy az egyének életében és a gazdálkodó szervezetek működése közben felmerülő kockázatokra és befektetési helyzetekre leendő szakértő munkatársaink olyan megoldási javaslatokat tegyenek, melyekből ügyfeleink megérthetik termékeink előnyeit és összeállíthatják a konkrét helyzetüknek leginkább megfelelő szolgáltatáscsomagot.

E közös cél érdekében az OTP Garancia többszintű képzéssel segíti leendő munkatársait a biztosítási és eladás-technikai ismeretek elsajátításában. A biztosítótársaság emellett lehetőséget nyújt kedvező laptop-finanszírozásra és mobilinternet-elérésre elektronikus értékesítési programja keretében, hogy munkatársai korlátok nélkül élhessenek a tevékenységüket megkönnyítő internet nyújtotta előnyökkel.

Az OTP Garancia Biztosító új munkavállalóinak alkalmazotti státust és gondoskodási programjának keretében számos juttatást – pl. OTP magán- és önkéntes nyugdíjpénztári, illetve OTP egészségpénztári tagságot és munkáltatói támogatást, lakáshitel- és tanulmányi támogatást, kedvezményes balatoni üdülési lehetőségeket, havonta étkezési jegyeket – kínál.

Az OTP Garancia alapvető célja, hogy mind ügyfelei, mind munkatársai számára biztos körülményeket teremtsen hosszú távú vágyaik eléréséhez.

Amennyiben érdekli Önt az általunk kínált perspektíva, az OTP Garancia Biztosító irodáiban további információhoz juthat a jelentkezéssel kapcsolatban is.

További információ: Fekete Rezső, 06-20-478-4417. Levélcím: 1387 Budapest, Pf. 1049. Cím: 1051 Budapest, Október 6. u. 20. Telefon: 373-7586, fax: 373-7533, internet: www.garancia.hu; e-mail: titkar@garancia.hu.

Az INGATLAN.in foglalkoztatási ajánlata

Az INGATLAN.in hálózatának az előnyeit a pedagógusok jobban ki tudják használni, mert: helyismeretük, jó kapcsolatteremtő képességük van; kapcsolataik, ismertségük révén tudnak ügyfeleink problémáin hathatósan segíteni.

Amit az INGATLAN.in hálózata nyújt tagjai számára: hatékonyságánál fogva biztos munkalehetőséget ad; a területi védettséget és a többi kollégával történő közös munkavégzési lehetőséget egyidejűleg biztosítja; a legkisebb költséggel dolgozó hálózat (kvázi ingyenes); képzési lehetőséget kínál.

Feltételek: ingatlanközvetítő tanfolyam elvégzése (kb. 2 hónap, kb. 80 000 Ft); egyéni munkavállalóként lehet valaki az INGATLAN.in partnere.

A hálózat feltételeit vállaló pedagógusok számára ingyenes regisztrációt és az első megkötött üzletig, ill. 6 hónapon át havidíj-mentességet biztosítunk.

További információ: 2040 Budaörs, Delelő utca 5. T.: 06-209-434-788, T/F: 06-23-441-464, Skype: [ingatlan.in](https://www.skype.com), <http://skype-club.hu> Ing. szakmai reg. Pest Megye, 209/1995.08.21 <http://www.ingatlan.in> E-mail: hargitai.sandor@ingatlan.in

Kitüntetések

Eötvös József-emlékérem vas fokozat: Varga László, a SZEF elnöke, a PSZ volt elnöke. Arany fokozat: Göbölös Lúdia, a SZEF irodavezetője, a PSZ Országos Irodájának volt ügyintézője. Bronz fokozat: Boricsné Józsa Ildikó (Hetényegyháza), óvodavezető-helyettes; Dunszt Ferencné (Kecskemét), tanár; dr. Faragó Istvánné (Kecskemét), tanár; Farkas Katalin (Kecskemét), intézményvezető; Györgyiné Mesterházy Teréz (Kecskemét), tanár; Jakabné Ferenczi Noémi (Szentkirály), tanító, PSZ-titkár; Kanizsai Józsefné (Kerekegyháza), intézményvezető; Szabó Jolán (Orgovány), tanár, PSZ-titkár; Vámos Károlyné (Kecskemét), igazgatóhelyettes; dr. Végváriné Bálint Ildikó (Kecskemét), tanár, PSZ-titkár; Vincze Bálint (Kecskemét), gyakorlatioktatás-vezető.

HAZAI MOZAIK

Az iskolaösszevonások anomáliái a fővárosban

A budapesti szakképző intézmények összevonásával kapcsolatos lépésekről, szakszervezeti tiltakozó akciókról már többször szoltunk. Nézzük, hogy a tanévindítás időszakában hol tart ez a folyamat, amelyet a Főpolgármesteri Hivatal mindvégig racionalizálási tevékenységnek nevezett.

Magát az összevonást nem tartjuk holmi ördögtől valónak, de csak akkor nem az, ha indokolt, logikus, s ha a tanulók és az oktatás javát szolgálja. A végrehajtás fázisában lévő „racionalizálásból” – megítélésünk szerint – épp a ráció hiányzik.

Az intézménykijelölés, az áldozatok válogatása – úgy tűnik fel – szubjektív alapon történt, illetve az épületek fekvése, állapota szerint. Az előterjesztési anyagban található adatok nem egy intézmény számára ismeretlenek voltak, esetenként súlyos tárgyi tévedést tartalmaztak. Kérésünkre sem történt korrekció. A törvényben előírt szakértői véleményeknek, megvalósíthatósági tanulmányoknak nyomuk sem volt. Lehet, hogy a főváros állam az államban...

A szakszervezeti egyeztetés formálisnak is alig nevezhető. Az ügyosztályvezető – egyik munkatársa jelenlétében (az ő megfogalmazásában: hogy legyen tanúja) – ismertetette elképzeléseit, mindjárt közölte, hogy mennyi idő múlva kell távoznia más fontos ügy miatt. Így jelezte, hogy ellenérveinkre nemigen kíváncsi, pláne nem az összevonásra ítétekkel történő egyeztetésre. A szakszervezeti egyeztetésnek nevezett tényközlésekről készült jegyzőkönyvek tanúsítják mindezt.

A sebtében „összetakolt” közgyűlési előterjesztést elsőre nem fogadták el, de a következő alkalommal elnézést kértek a „rosszul szavazók”, hogy tévedtek és az elnök új szavazást rendelt el, amikor már a fenntartói akarat érvényesült. Tehát addig szavaznak, amíg meg nem születik az áhított eredmény.

Ekkorra már készültek „szakértői” vélemények, melyek gyakran az előterjesztésekből kimagasló téves adatokat tartalmaztak. Akadt olyan szakértő, aki lóhalálában egy hét, azaz öt munkanap alatt 7 szakértői véleményt készített nem kis pénzért. Azt is anomáliának tartjuk, hogy édesapa írt szakértői véleményt olyan előterjesztésről, melyben a fia is közreműködött.

Hab a tortán, hogy az oktatási bizottság egyik tagja, aki az egyik műszaki iskolának az igazgatója, igen aktívan részt vett az összevonandók „ledorongolásában”, gyakran önértékben mélyen megsértve őket. Mindenütt fennen hirdette azt az egyre gyakoribb fővárosi álláspontot, hogy minden tanuló ott járjon iskolába, ahol lakik, kifogásolva ezzel az agglomerációból bejárók létszámát, mert az túl sokba kerül a fővárosnak. Vajon hová menjen pl. egy pátyi gyerek tanulni, ha elhatározza, hogy asztalos szeretne lenni?

A rációnak ellentmond a legtöbb döntés, mert nem magyarázható az a határozat, hogy a nagyobb létszámú, nagyobb épülettel rendelkező iskolát „pasztorozzák” bele a kisebbbe, még olyan esetben is, amikor a nagyobb fele a kisebbnek, de hát az egyik egy gyönyörű kertben lévő egyedi fűtésű egyszemélyes épület, mely értékesnek látszik, míg a másik egy magas számlájú, távfűtéses, lakótelepi elhelyezésű. Úgy is lehet mondani, hogy az egyik értékesíthető, a másik nem.

A törvényi megfogalmazás: a tanuló az átszervezés következtében nem kerülhet rosszabb körülmények közé, mint korábban volt – persze nem érvényesül olyan iskola esetében, mely Budapest egyik legszebb lakótelepén, a József Attila-lakótelepen működik, tágas, világos termekkel, ragyogó tornateremmel, hatalmas udvarral, melyhez két sportpálya is tartozik, s amelyet – a fenntartó szándékai szerint – a VII. kerület egyik, már zsúfolt, lényegében udvar nélküli intézményébe kívánnak beolvasztani. Ha pedig végképp nem sikerülne, majd 2-3 osztályonként elhelyezik a gyerekeket más-más intézményben. Az már említésre sem méltó, hogy a fent említett Lengyel Gyula Kereskedelmi Szakközépiskola Budapest legrégebbi szakképző intézménye. Fennállásának 150. évfordulójára készült. Jelenlegi kihasználtsága 98%-os. A fenntartó ítélete: sülyesztöbe vele! Némely intézményt, például a budafoki Borászati Szakközépiskolát úgy sikerült megmeníteni, hogy más fenntartót találtak (Corvinus Egyetem). Ezt az intézményt a főváros egyebek között egy Andrássy úti szakközépiskolával kívánta összevonni. A borpincét vajon a kisköfalatti alagútjában akarták elhelyezni?

A számtalan anomália hatalmas tömegét teljességében még felvázolni is lehetetlen. Szakszervezetünk több tüntetést szervezett a döntéseket megelőzendő, petíciókat adtunk át. Tüntetéseinkkel szolidáris volt a másik két szakszervezet is. Mindez falra hányt borsónak bizonyult, a média nyilvánossággal együtt.

A sokat emlegetett TISZK-ek eleddig semmire sem jutottak, legfeljebb lila ködött jelentenek.

Az ETUCE (az Európai Unió Oktatási Szakszervezeti Szövetsége) határozatait is beszereztük, amelyek az európai szakképzésre vonatkoznak. S a fővárosi rációval éppen szembemennek. Ezen ajánlások közül a leglényegesebbek:

- kisebb iskolákban,
- kisebb osztálylétszámokkal,
- minőségibb oktatás,
- kvalifikáltabb, jobban megfizetett oktatókkal stb. A fenntartót ez is

hidegen hagyta.

Az átszervezések iszonyú költségekkel járnak a nagy számú munkanélkülit „eredményeznek” (nem 3 főt, mint főpolgármesterünk nyilatkozta, nem 53 főt, mint miniszterünk közölte) s nincs olyan eszement halandó, aki elhiszi, hogy kevesebb tanár, több gyermeket, rosszabb körülmények között, gyerekgyárákká vált iskolákban, 2-300 fős tantestületekben, több műszakban eredményesebben tud oktatni, nevelni.

Megjegyezzük még, hogy az örök érv: a tanulólétszám csökkenése a középfokon a fővárosban nem helytálló, jelentéktelen mértékű.

Már kezdődnek a módosító javaslatok a létszámok, költségek tekintetében, amelyekre már kora tavasszal számítottunk, mert megvalósíthatatlanok.

Úgy hírlík, ismét indul egy racionalizálási hullám. Egy hatalmas létszámú iskola (kb. 1000 tanuló) épületének telkére szemet vetett egy irodaház, mely a szomszéd telken már épített s ezen is akar. A meglévő – a pincétől a padlásig megtömött – intézmény diákjait szét akarják szórni, állítólag.

Minden a pénzről szól, nem a gyermeknevelésről, oktatásról, s végképp nem e folyamat kulcsfigurájáról: a tanárról.

Mindehhez: még csak szeptember vége van, már ilyeneken törik a fejüket. De a május-júniusi túlórák, érettségi díjak kifizetése még nem történt meg. A fővárosra, úgy látszik, a Munka törvénykönyve sem vonatkozik.

A kézi vezérlésű, frakciófegyelemre alapozott szavazás, a súlyos politikai tévedés a szakképzésben tovább szedi áldozatait – szó sincs Európa felé közelítésről.

Az egykor külföldön is elismert magyar szakképzésben óriási károkozás folyik ékes, szép fővárosunkban.

Jurcsó Istvánné,
a PSZ Budapesti Szakoktatási Bizottságának titkára

Börtönbe megy a pedagógust bántalmazó apa

Közfeladatot ellátó személy elleni erőszak büntette és könnyű testi sértés vétsége miatt egy év 8 hónap börtönbüntetésre ítélte a Nyíregyházi Városi Bíróság L. András büntetett előéletű lakost, aki Nyírbogdányban bántalmazta gyermeke iskolaigazgatóját. Az elsőfokú bíróság ítéletét a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság helybenhagyta. Megállapítása szerint L. András március 23-án azért ment el az általános iskolába, hogy 13 éves lánya és a lány iskolatársa közötti, durvaságokban megnyilvánuló vita miatt kérdőre vonja a pedagógusokat. Az igazgató arra kérte a durván fellépő férfit, hogy előbb otthon mosakodjon meg, ne a nevelőket okolja, hanem a két család oldja meg az egymás közötti konfliktust. A felbőszült L. András az iroda ajtaját kivágva trágár szavakkal szidalmazta az igazgatónőt, akit szembe köpött, majd többször ököllel megütött.

Az ítélet valóban tekinthető szigorúnak, bár ez a tényállás 3 évig terjedő szabadságvesztéssel sújtható, és általában felfüggesztett börtönbüntetést szoktak ilyenkor kiszabni – nyilatkozta lapunknak Tóth Mihály büntetőjogász. – Az ítélkezési gyakorlat azonban súlyosbító körülményként ítéli meg a büntetett előéletet és azt is, ha a cselekménynek társadalmi következményei lehetnek. Ez az eset túlmutat az egyéni sérelmeken, és minden pedagógust meg kell védeni a hasonló cselekedetektől.

Britannica Hungarica Online

Próbálja ki, kattintson rá!

A legteljesebb tudástár, amit a családja birtokolhat már az interneten is elérhető. Az enciklopédiák fejedelmének 18+1 kötetes magyar változata online kiadásban.

Fontosabb funkciók:

> Teljes tartalmi keresés pár másodperc alatt.> Tallózás a szócikkek, fotók, ábrák, táblázatok, térképek, videók és hanganyagok között.> Ikontallózás.> Hiperlinkes időszalag évszámkereséssel.	> Hiperlinkes világatlasz.> A világ országainak statisztikai adatlapjai.> Játék.> Toplista.> Britannica hírlevél.

Miért a Britannica Hungarica Online?

- ▶ Mert – otthonról, munkahelyről, barátoktól, külföldről – bárholnan, bármikor elérhető.
- ▶ Mert ez az egyetlen naprakész digitális nagylexikon Magyarországon.
- ▶ Mert alapja az Encyclopædia Britannica, amely csaknem 250 éve a világ legtekintélyesebb enciklopédiája.
- ▶ Mert szerzői kiváló tudósok, köztük számos Nobel-díjas.
- ▶ Mert a közölt információkat a szerkesztők szigorú szabályok szerint, több forrásból ellenőrzik.
- ▶ Mert a Britannica Hungarica Világenciklopédia könyvsorozat (18+1 kötet) elnyerte a magyar könyvtárosok szakmai nivódíját a Fitz József könyvdíjat.
- ▶ Mert ismeretanyaga naponta frissül és bővül.
- ▶ Mert 77.000 szócikke átfogja mindazt, amit a világ múltjáról és jelenéről tudni érdemes.
- ▶ Mert szócikkeit 12.500 multimédiás illusztrációanyag teszi teljesebbé és szemléletesebbé.
- ▶ Mert a különféle keresési módok révén többet tudhat meg belőle, mint bármilyen nyomtatott forrásból.
- ▶ Mert interaktív: észrevételeit, javaslatait akár viszont is láthatja a Britannica Hungarica Online oldalain.
- ▶ Mert nélkülözhetetlen – az iskolában, a munkában és a magánéletben – mindenkinek, aki az elérhető legfrissebb és legátfogóbb tudásra vágyik.

A világ tudása egy kattintásra.

www.vilagtudasa.hu

J. I. T.

LEXIKON

Kiadó és Terjesztő Kft.

1055 Budapest, Kossuth tér 16-17.

1365 Budapest, Pf. 668.

06/40 200-140

helyi tarifával hívható

www.lexikonkiado.hu

e-mail: britannica@lexikonkiado.hu

Megrendelő

(SZÁMLAKÉRŐ) :

Cím:

Kiszállítási cím:

E-mail cím:

Tel.:

Megrendelem a Britannica Hungarica Online szolgáltatást egy évre

☐ **havi** fizetési gyakorisággal havi 2400 Ft helyett **25 %** kedvezménnyel most havi **1800 Ft**-ért,

☐ **egyösszegben** való fizetéssel 14990 Ft helyett **33 %** kedvezménnyel most **9990 Ft**-ért.

átutalással

csekken

utánvétellel

személyesen a Kiadó ügyfélszolgálatán

Az árak az áfát tartalmazzák. Felhasználói nevét és jelszavát emailben kapja (utánvétel esetén a dobozban találja), amelyet meg tud változtatni. A használat időtartamát az első bejelentkezéséig számíthatjuk. Ajánlatunk **2007. november 05-ig** érvényes.

Adatvédelem: az 1995. évi CXIX. tv. értelmében az Ön személyes adatait csak arra használjuk fel, hogy tájékoztatónkkal megkeressük. Kérjük, amennyiben címe megváltozott, jelezze ügyfélszolgálatunknak. Csak addig keressük meg ajánlatainkkal, amíg írásban vagy telefonon nem kéri adatainak nyilvántartásunkból való törlését.

ÖTVENÉVES ÓVODÁSTALÁLKOZÓ!

Az osztálytalálkozó veszélyes műfaj. Sok év után már alig ismerünk egymásra, úgy megváltozunk. Mégis szervezzük és igyekszünk ott lenni, elsősorban az érettségi találkozókon. Az általános iskolai osztályok nemigen találkoznak. Óvodai csoporttalálkozóról pedig még nem is hallottam. Ilyen különleges, ötvenéves találkozót mutatunk most be. A Magyar Rádió Vadaskerti úti óvodájából 1957-ben kilépő hajdani kisgyermekek szervezték, köztük lapunk olvasószervezője, akinek a köszöntőjét adjuk közre. A résztvevők jelenlétükkel és emlékeik felidézésével markánsan igazolják, hogy mit szolgált egy jó óvoda, mit kaphatnak a nagyszerű óvónőktől a gyermekek. Ugye, a mai óvodáink is ilyenek?

Á. A.

Kedves hajdani Vadaskerti-óvodás felnőttek és gyerekek!

A Magyar Nyelv Értelmező Szótára szerint az *óvoda* szó jelentése a következő: „3-6 éves gyermekek nevelésével foglalkozó oktatási intézmény, amely rendszerint napközi otthonnal kapcsolatos”. Eképp vélekedik tehát az értelmező szótár. Mi viszont, harmincegyen, akik most ide, a Magyar Rádió protokoll éttermébe eljöttünk, nagyon jól tudjuk és ha kell, készséggel tanúsítjuk is, hogy a *Magyar Rádió Vadaskerti úti óvodája az 1950-es, 1960-as években* ennél sokkal, de sokkalta többet jelentett: *szellemi és érzelmi világunk, érdeklődési körünk, személyiségi jegyeink, egyéniségünk, emberré válásunk és emberi kapcsolataink első, meghatározó állomását, magát a földi paradicsomot, egy egész életre szóló, óriási alapélményt.*

Panni néni (Decsi Anna) 1957-ben, tehát éppen ötven éve elballagott csoportjából többen, például *Erdős Vera*, *Sólyom Ági* már a bölcsődében „bilitársak” voltunk, s a barátság folytatódott az óvoda után az általános iskolás években is ugyanitt, a nyári napközis táborban. A teljesen érthetetlen és értelmetlen 12 éves korhatár felemelését többször is kértük, hogy legalább az általános iskola befejezéséig hadd vakációzhassunk itt – mindhiába: hetedikes korunkra hivatalosan végleg kiűztünk az édenből. Mi azonban a következő évben is rendszeresen visszazöktünk, és illegálisan még egy szép nyarat töltöttünk „a Vadas”-ban. Gyakorlatilag tehát 11 évet. Akinek pedig a gyerekei is itt tapasztalták meg először az életben az igazi boldogságot, még ennél is többet. Én például e szerint az időszámítás szerint összesen 17 ilyen esztendővel, ha úgy tetszik: 17 éves „Vadas-múlttal” büszkélkedhetem. De annak is, aki „csak” óvodás volt, vagy „csak” táborlakó, felejtethetlen maradt ez a hely.

Igazolásul elmesélek egy jellemző példát: 1980 tavaszán néhány napot töltöttem az egyiptomi fővárosban, ahol, miután előre mindent gondosan megszerveztünk, találkoztam az MTI kairói tudósítójával. *Rákos Gyuri* hajdan fölöttem járt eggyel az óvodában: akkor már vagy húsz éve nem láttuk egymást. Az Oasis Hotelben mindketten nagyon megörültünk a viszontlátásnak. Áadtam neki, amit édesanyja küldött általam: édesapja gondosan őrzött fényképezőgépét, egy rúd szálamit és más egyebet, végül pedig az én ajándékomat: egy 2300 kilométert utaztatott dunsztosüveget, benne „a Vadas”-ban előző este gyűjtött földdel, egy tobozzal és az éppen akkor szétvert óvodaépület falának egy darabjával. Gyuri – ahogy azt vártam – teljesen meghatódott, a felesége viszont, nem ismervén az előzményeket, csak nézett bennünket: két ilyen tisztességes foglalkozást úzó, felnőtt, nagykorú, választó és választható állampolgár hogy bolondulhat meg ennyire...

Sokszor eltöprengtem már, vajon miben rejlett „a Vadas” vonzereje, varázsa, ha úgy tetszik: titka, miért van az, hogy azt, aki egyszer *odajárt*, mindig valami jóleső, meleg érzés tölti el, ha „a Vadas”-ra visszagondol. És feltámad benne a nosztalgia: bárcsak ott, újra gyerek lehetnék! Pedig pontosan tudja: vágyakozása hiábavaló. Az „a Vadas” már nincs többé! Vissza-vonhatatlanul elmúlt, ám továbbra is bennünk él – mindörökké. S hogy mekkora erővel? Íme! *Prof. Dr. Sándor Mátyás*, az egyesült államokbeli Madison város egyetemének, a University of Wisconsin Edical School-nak az immunológus kutató egyetemi tanára, a budapesti Semmelweis Orvostudományi Egyetem diszdoktora (nekünk azért továbbra is csak a Sándor Matyi) 9000 kilométer (!) utazott erre a találkozóra.

De akad más híres csoporttársunk is: *Fischer Iván* Kossuth-díjas karmester, a Budapesti Fesztiválzenekar zeneigazgatója, a Washingtoni Nemzeti Szimfonikusok vezető dirigense. Sőt, az óvodás csoportunkon kívüli „Vadas-társak” között is ünnepelhetünk Kossuth-díjast: *Dés Laci*, elnézést: *László* zeneszerzőt, hangszeres előadóművészt, olyan slágerek, mint a Nagy utazás, olyan sikeres színpadi művek, mint a Valahol Európában vagy A dzsungel könyve és még sok kiváló alkotás komponistáját. És ne feledkezzünk meg a Magyar Állami Operaház új fő-zeneigazgatójáról, az egy

csoporttal fölöttünk járó *Fischer Ádám*ról se. De köszönhetem körünkben a színművész *Papadimitriu Athinát*, a Budapesti Operett Színház tagját (ő viszont több évvel alattunk volt óvodás), a csoporttárs textilművész *Hartai Zsuzsát* és még sok megbecsült foglalkozás elismert képviselőjét – hadd ne ismételjem el a jelenlevők teljes névsorát.

Újra meg újra felteszem tehát magamnak a kérdést: mi volt „a Vadas” titka? Azt hiszem, két tényező, amelyek ráadásul kölcsönösen erősítették egymást. Az egyik – mondjuk így – az *emberi környezet*: a valóban közvetlen, családi légkör. Hiszen ne feledjük: az óvodában több időt töltöttünk együtt, mint otthon a szüleinkkel. *Panni néni* – akibe minden fiú a csoportunkból reménytelenül szerelmes volt – *édes gyermekeiként* szeretett mindnyájunkat, fokozott érzékenységgel, figyelemmel, odaadással törődött velünk, nagy türelemmel tanított bennünket, mesélt, énekelt, vigyázott ránk.

És a többiek is! Minden felnőtt, akit munkája így vagy úgy az óvodához kötött, szívvel-lélekkel dolgozott értünk. *Magdi néni*, a vezető, *Ica néni*, *Ili néni*, *Márta néni*, *Ági néni*, *Marika néni*, *Zsóka néni* – valamenynyí óvó néni és dadus. De nemcsak ők! A gyerekszállító autóbusz, a legendás Szöcske vezetője: *Árpi bácsi*, majd társa: *Bandi bácsi* épp úgy, mint a konyhában a mi kívánságaink és a mi szájunk íze szerint főző *Cuki bácsi*, az ételalapanyagok beszerzéséről gondoskodó *Gabi néni*, vagy *Forrai Kati* néni, aki – akárcsak *Panni néni* a hegedűjével – a zene szeretetére oktató bennünket. A később világhírű muzsikussokká lett óvodások karrierje itt, ekkor alapozódott meg, akárcsak az én zenei témájú doktori disszertációm, sőt, egész zenei újságíró pályám...

Az egyik meghatározó tényező tehát az emberi környezet volt, a másik pedig a *természeti környezet*. Mi még nem kakaóbiztos számítógéppel játszottunk, hál’ Istennek, hanem – miként az egy normális óvodához illik – labdával, babával, építőkockával. S bár az óvoda a korabeli viszonyokhoz képest nagyon jól el volt látva játékkal és oktatóeszközzel, a legmaradandóbb élményt mégis a park számunkra külön elkerített játszókertje nyújtotta ebben a nagyváros zajától távoli völgyoldalban: a fű, fa, virág, bokrok, a madarak és a kitünő levegő! Meg persze a hinta, a homokozó, a kis tocsogó medence és a kert kivételesen vízszintes része, a kosárlabdapálya. Igen, ez volt maga a Kánaán. Hát még, amikor iskolásként birtokba vehettük az egész vadont a Völgy utcától az Ördögárokig!

A környezethez szervesen hozzátartoztak az őspark objektumai is, mindenekelőtt az óvoda épülete – beosztását ma is le tudnám fejből rajzolni, pontosan megjelölve: melyik terem melyik csoporthoz tartozott. A kertbe vezető ösvény bal oldalán állt a faház, szembe vele a Huber-ház – amely később, az iskolás időkben öltözőnkül szolgált –, lenn, a terület alsó részén az üvegház és a tekepálya. A teniszezni vágyókat három egybeépített és egy különálló pálya várta.

A régi óvoda számunkra oly emlékezetes és kedves épülete már akkor sem számított valami túl modernnek. Majd végképp eljárt fölőtte az idő: a 70-es évek végén aztán lebontották. Az eszemmel megértettem, a szívemmel sose tudtam beletörődni. Az újonnan emelt óvodát pedig az első pillanattól fogva nem kedveltem: se a színét, se a formáját, se a belső kiképzését. Inkább egy rideg intézetnek hatott, mint barátságos otthonnak. Ráadásul, hogy megfelelő méretű helye legyen, a parknak épp a legszebb „dzsungel-részét” vágták ki miatta. A régóta ismerős fákat, bokrokat...

De inkább a szépre emlékezem! A régi épület és a játszókert mellett az óvodás évek harmadik legkedvesebb helyszínére, a *Szöcskére* és a minket vivő-hozó autóbusz vezetőjére, a mindig jószágos, kiegyensúlyozott, derűs és megértő *Árpi bácsira*, aki mellett sose féltem, sőt: tökéletes védelemben, biztonságban éreztem magam. Még 1956. október 23-án délután is, pedig akkor nagyot kerültünk hazafelé: az Árpád hídon át jutottunk el Budáról végül a Rádió épületének Pollack Mihály téri bejáratához... (Folytatás a következő oldal alsó részén.)

Ezzel a címmel a sajtóorgánumban tallózva a velünk vagy rólunk készült írásokból közlünk összeállítást. Így egyrészt – csokorba gyűjtve – áttekintést kaphatunk arról, hogy milyen információk jutottak el gondjainkról, eredményeinkről a társadalomhoz, másrészt azt is láthatjuk, melyek azok a lényeges problémák, törekvések, amelyek még nem vagy nem kellő módon váltak ismertté. Egyszerre célunk tehát a tájékoztatás és tájékozódás.

NÉPSZABADSÁG

(2007. IX. 7.)

Az „elveszett” regiment

(...) *Árok Antal*, a PSZ alelnöke lapunknak elmondta: pénzintézetek, bankok, biztosítók, ingatlanközvetítők is megkeresték a szakszervezetet azzal, hogy szívesen átképzik az állás nélkül maradt tanárokat, hogy majd foglalkoztassák őket. Az, hogy erre milyen igény lesz, ma még nem látható.

Az oktatási tárca adatai szerint a most kezdődő tanévben 6520 pedagógus maradt munka nélkül, 1700 távozó ugyanis vagy már nyugdíjasként dolgozott, vagy előnyugdíjba vonult. Az adatok még nem véglegesek, hiszen az önkormányzatok egy része még csak most döntött az iskolabezárásokról.

NÉPSZAVA

(2007. IX. 11.)

Pénzügyi érvek az elbocsátások mellett

Bár nem általános, de az iskolabezárások, pedagógus-elbocsátások kapcsán eluralkodik a pénzügyi szemlélet, ami az oktatás színvonalára nézve igencsak siralmas dolog – mondta lapunknak *Árok Antal*, a PSZ alelnöke. Győr-Sopron megyéből például már van arról jelzés, hogy főleg a kistélepléseket arra biztatták: ne alkalmazzanak „drága” pedagógusokat, akiknek a végzettségük, felkészültségük és koruk után a bértábla alapján „sokat kellene fizetni”, inkább kevésbé felkészült, alacsonyabb bérű fiatalokat vegyenek fel. Arra is van példa – és ez inkább a városokra jellemző –, hogy a fűnyíróelvet érvényesítették, ezért minden iskolából elbocsátottak átlagosan 3,5 pedagógust. Azon összevont intézményeknél, ahol felületesen kötötték meg a szerződést, sok helyen a betagozódott intézmény „húzza a rövidbe”, így elsősorban tőlük küldik el a tanárokat.

Ha munkajogi szabálytalanság történt, a hozzájuk forduló pedagógusoknak a PSZ minden segítséget megad, súlyosabb esetben a munkajogi képviselőt is ellátják. Ezenkívül az oktatási és a szociális tárcával közösen átképzési lehetőségeket keresnek az állásukat veszítő pedagógusoknak. A pedagógiai és a tanári tevékenységgel összefüggő hiányszakmákba irányítják az arra vállalkozókat, illetve a biztos elhelyezkedés ígérétében piacképes szakmát kínálnak például valamilyen idegennyelv-tudást kívánó területen. A Budapesti Kommunikációs Főiskolával megkötött szerződés keretében Miskolcon és Szolnokon már formálódik a projektmenedzseri és pályázati átképzés.

(2007. IX. 27.)

Bértárgyalások kezdődtek

Megkezdődött a bértárgyalás az Országos Községi Érdekegyeztető Tanácsban, de a kormány konkrét ajánlatát nem ismertette *Varga László*. A Szakszervezetek Együttműködési Fórumának elnöke úgy fogalmazott: a javaslat alapján nem emelkedne a bérek reálértéke, ezért további egyeztetésekre, tárgyalásokra lesz szükség. Többet nem árult el, azt mondta, nem szeretne rontani tárgyalási pozíciójukon.

(2007. X. 3.)

Váltás a PSZ élén

A Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) hét végi munkakongresszusa elfogadta *Varga László* (képünkön) PSZ-elnöki lemondását, amelyet a Szakszervezetek Együttműködési Fórumának elnökévé történő választása miatt nyújtott be. A kongresszus *Árok Antal* bízta meg az elnöki feladatokat ellátásával, és alelnöki megbízást adott *Galló Istvánnak*, aki a SZEF alelnöke is.

KÖZNEVELÉS

(2007. IX. 28.)

Vajdúó közoktatás

(Beszélgetés *Árok Antallal*, a Pedagógusok Szakszervezete alelnökével)

– Ön miben látja az alapvető problémát?

– Kétségtelenül hibás rendszerben működik a magyar közoktatás, melynek mostani helyzetéért az egész ország felelős. Nem véletlenül hívta életre az oktatási „kerekasztalt” – amelynek magam is tagja vagyok – a miniszterelnök. Ez a szakmai testület remélhetően az év végére elkészíti a közoktatás gondjainak megoldására vonatkozó javaslatokat. Tovább nem tartható állapot, hogy a jó kormányzati szándék ellenére az úgynevezett hátrányos helyzetű térségekben nem nő az oktatás színvonala, éppen a rossz körülmények között élő, szegény családok gyermekei számára nem valósul meg az iskolai esélyegyenlőség.

– **Hátrányos helyzetűek azok a tanárok is, akik hirtelen állás nélkül maradtak. Számukra a minisztérium átképzési programot dolgozott ki. És a szakszervezet?**

– Szakszervezetünk már tavaly ősszel szorgalmazta az átképzési program kidolgozását, hogy tavasszal már megjelenhessen róla egy tájékoztató. Júniusban, kissé későn adta közre a minisztérium. A Pedagógus Szakszervezete a Budapesti Kommunikációs és Üzleti Főiskolával

karöltve segíti az állás nélküli pedagógusok átképzését. Pályázati és projektmenedzseri, nyelvi, informatikai, idegenforgalmi jellegű képzésről van szó. Előfordulhat, hogy uniós pályázati írásban egykori iskolája segítségével lesz az átképzett tanár.

– **Nyáron Berlinben volt az Oktatási Internacionálé V. világkongresszusa, amelyen ön is részt vett. Miről volt szó?**

– A világ minden részéből ezerhatszázan voltak a kongresszuson. Az Internacionálénak sikerült egyesítenie minden, akár területi, akár ideológiai alapon szerveződött és működő szövetiséget, azaz világszinten egységes a szakszervezeti mozgalom, mely 169 ország 50 millió pedagógusát tömöríti. Ez sajnos nem mondható el a hazai szakszervezetekről.

– **Megismerkedtek-e új érdekérvényesítési technikákkal?**

– Nem, hiszen ezeket a technikákat, módszereket már régóta ismerjük, alkalmazzuk a mozgalmi életben. Előttünk az észak-európai országok módszerei jelentik a példát. Náluk jól működő érdekegyeztetés nyomán három-négy évre szóló megállapodásokat kötnek a szakszervezetek a kormánnyal, és ezeket a megállapodásokat mindkét fél betartja.

24 ÓRA (Komárom-Esztergom megye)

(2007. X. 2.)

Százhatvankét tanár munka nélkül

A jelenlegi tanévben több mint nyolcezer pedagógus vesztette el az állását.

– Megyénkben még mindig nem teljes a szám. Jelenleg annyi bizonyos, hogy 102 intézményből 167 pedagógust biztosan elbocsátottak – tájékoztatta lapunkat *Szabó Gáborné*, a Pedagógusok Szakszervezetének megyei titkára. – A szakszervezet igyekszik minden tagjának segítséget nyújtani ahhoz, hogy újra munkába állhasson. Éppen ezért szerződést kötöttünk a Budapesti Kommunikációs Főiskolával, amely az elbocsátott pedagógusoknak ingyenes továbbképzést szervez. Három különböző tanfolyamot kínál a jelentkezőknek: pályázati írás és projektmenedzser, angol valamint informatikai továbbképzés. Meglepődve tapasztaltuk, hogy Komárom-Esztergom megyéből mindössze ketten éltek eddig a lehetőséggel. Éppen ezért az iskola még nem küldött nekik értesítőt, hiszen várják, hogy legalább húsz jelentkező legyen. Ezzel szemben Borsod-Abaúj-Zemplén megyében már hatvanan jelentkeztek, így nekik kihe-lyezett oktatást tartanak a főiskola tanárai.

Á. A.

(Folytatás az előző oldalról.)

Ezt a bogárhátú közlekedési eszközt már az idő tájt sem lehetett korszerű alkatosságként nevezni, fizimiskája a teherautóéhoz hasonlított, alakja se volt túlságosan vonzó, színe sem, mi mégis nagyon élveztük rajta a mindennapos utazást. Jól emlékszem: a kanyarodási szándékát az oldalából szemaforoszerűen fel-lecsapódó piros kar jelezte, benne egy kizárólag ilyenkor világító izzóval. A *Szöcske* név egyébként onnét származott, hogy a busz – nyilván a nem igazán tökéletes lengéscsillapítóinak köszönhetően – nagyokat ugrált velünk, amikor, még a telken belül, megtette az utat a lejtőn az óvodától az autósbejáratig. A sokkal modernebb, „jobbzan nevelt” utódok, már nem virgonckodtak így, de a név végleg a gyermekszállító járműveken ragadt.

A számtalan élmény közül még egyről szeretnék szólni: arról a bizonyos, fél évszázaddal ezelőtti nyárvégi búcsúünnepségről. Az alkalmi szabadtéri színpad ott állt, az új óvoda építése miatt azóta már felszámolt négyes tenispálya fölötti területen: a fák törzsei közé lepedőket feszítettek ki, e takarások mögött várakoztak jelenésükre a szereplők, vagyis mi, a fájó szívvel távozók. A közönség:

óvó nénik, óvodástársak az alattunk járó csoportokból, szülők, ismerősök, barátok, vendégek pedig – mint régen az ókori görög színházakban – a lejtős részen foglaltak helyet székeken, padokon, pokrócokon. Búcsúzóul, immár az iskolára készülve, sok hasznos ajándékot kaptunk. Mi pedig virággal és egy kis műsorral köszöntük meg a felnőttek munkáját. Jelenetet mutatunk be, verset mondtunk, énekeltünk – és nem is akárhogyan. Félkörbe álltunk fel, egyikünk odalépett a kör közepére és vezényelni kezdett. Akkor még nem tudtuk, most már igen: Fischer Iván első nyilvános dirigálását jutalmazta megérdemelt tapssal a közönség – pontosan ötven évvel ezelőtt... A nagyapám készítette fotó a családi albumban híven megőrizte a jeles kultúrtörténeti pillanatot.

Végezetül szeretném átnyújtani ezt a virágot Panni nének – egyúttal jelképesen valamennyi Vadaskerti egykori óvodás gyermek nevében valamennyi Vadaskerti egykori óvodás felnőttnek: ötven év múltán is töretlen és törhetetlen hittel és hévvel, rajongással és szeretettel, tisztelettel és hálával köszönöm, hogy hajdan együtt lehetünk, s hogy most ismét együtt lehetünk.

Dr. Dalos Gábor

A biztonságos iskoláért

A szerkesztőségünkhöz érkezett tájékoztató felhívás szerint a Fővárosi Kögyűlés Városrendészeti Bizottsága és a Bünt megelőzők Országos Szakmai Szövetsége októberben konferenciát szervez Budapesten **„Biztonságos iskola mozgalom** (sic!) *a proszocialitásra és a biztonságra nevelés szolgálatában*” címmel, amely egyben az *„Önkormányzati Bünt megelőzés IV. Országos Konferenciája”*.

A tanácskozás célja: „elemezni, értékelni az iskolai biztonság területén jelentkező új kihívásokat; keresni, megvitatni és bemutatni a szakmaközi együttműködés lehetőségeit; tudatosítani a közösségi bünt megelőzés fontosságát és a homogén, összehangolt intézkedések szükségességét; tudatosítani, hogy a proaktív bünt megelőzés interdiszciplináris szemlélete lehet csak eredményes”.

A konferencia témái közt szerepel: „az iskola fizikai biztonsága; mentális légköre; az iskolai agresszió megjelenési formái és a prevenció lehetőségei; a különféle aszociális magatartásformák, antiszociális viselkedésminták negatív hatásainak csökkentése; a kortársak közötti bántalmazás megelőzésének lehetőségei az iskolában; a szaktanárok feladatai és lehetőségei a bünt megelőzésben tanórákon és tanórán kívül”.

Valóban nemes célok, időszerű, „magasröptű” témák. Ha viszont valaki az iskolai bünt megelőzésre adja a fejét, jogos elvárás vele szemben, hogy ő se vétezzék – még a magyar nyelv szabályai ellen sem. Ám a konferencia címe arról árulkodik, hogy a szervezők mára már bizony elfelejtették, amit hajdan az iskolapadban tanultak a magyarórán. Pedig a külön- és egybeírás egyik híres, úgynevezett mozgósabálya világosan kimondja: ha egy különírt szókapcsolat (pl. *biztonságos iskola*) olyan utótagot kap (pl. *mozgalom*), amely az egészhez járul, az egyébként különírandó előrészt az új alakulatban egybeírjuk, és ehhez az utótagot (a szótagszámtól függetlenül) kötőjellel kapcsoljuk: **biztonságosiskola-mozgalom**. Ez tehát a szabályos írásmód, de még szebb így: **mozgalom az iskola biztonságáért**.

Gondoljunk csak arra a bizonyos illetőre, aki a piacon bontott csirke eladásával foglalkozik. A *bontott csirke*: két szó, a *csirkeárus* viszont: egy. Ám a három szó találkozása helyesen: *bontottcsirke-árus*. (Hacsak nem Hasfelmetsző Jack vásárolt nála korábban, s csinált belőle valóban bontott csirkeárust.)

Úgy véljük: a bünt megelőzés – különösen most, hogy tagja lettünk az Európai Uniónak – édes anyanyelvünk védelmével kezdődik!

(dal-bor)

A hónap névnapja: Orsolya

Eredete: ursula (latin). Jelentése: ’kis medve’, ’maci’. Névnap: október 21. Változatok: Ursula, Ursel, Orsola, Ursula.

Orsolya a szépséget és a harmóniát keresi, ennek jegyében éli sokoldalú, ám kiegyensúlyozottnak mégsem mondható életét. Mivel mindig, mindennek látja a színét és fonákát, a kettősség állandó dilemmát okoz a számára, szüntelen döntéshelyzet elé állítja, s ez feszültséget teremt a lelkében. Valószínűleg ebből adódik, hogy Orsolya nem sokat vándorol élete folyamán: nem változtat lakhelyet, foglalkozást, és főképp nem életársat. Biztonságra törekszik, s bár nyitottan fogadja az újdonságokat, az ellen már berzenkedik, hogy valamelyik megváltoztassa az életét. Vivódásai miatt nagy szüksége van sikerélményekre és pozitív visszajelzésekre, ezért szereti nagy fába vágni a fejszéjét, annak ellenére, hogy a jelentősebb kihívások is feszültté tehetik. Hajlamos a szorongásra, lámpalázra, ugyanakkor keresi a nyilvános szereplés lehetőségét, ahol természetesen meg is szabadulhat görcsösségétől. Kapcsolatcentrikus, élénk közösségi életre vágyik; kedveli a nagy családot, a kiterjedt baráti kört, a nagyszabású rendezvényeket. Szívesen átadja magát asszonyi és anyai kötelezettségeinek, de ha beskatulyázva érzi magát, fellázad.

A hónap viccei a borról

- Honnan lehet tudni, hogy a bort erősen vizezik?
– A pohár felett nem muslicák keringenek, hanem sirályok.
- Egyszer megkérdezték Immanuel Kanttól, a nagy német filozófustól:
– Hogy lehet az, hogy a rossz írőkből sokszor jó kritikus lesz?
– Ez úgy történik – válaszolta Kant –, mint a bor átváltozása. *A gyenge borból lesz sokszor a legjobb ecet.*

Borban az igazság

Lapunk októberi számában évről évre a szüretéről, a borról állítunk össze gyűjteményt: verseket, bölcs és humoros mondásokat, szólásokat. Ezúttal is ezt tesszük, bár most kissé pajzán gondolatokat is közzéteszünk, azt remélve, hogy a korunk irodalmát figyelemmel kísérő kollégáink már hozzáedződtek a sikamlós megállapításokhoz. A jó borban egyébként is fellelhetők a pikáns zamatok, a borívó emberekben pedig a pajzán gondolatok..

Gondjainkat legalább egy kis időre üssük el a jó magyar borral!

HIMNUSZ A BORHOZ

Bor, te dús örömelixír,
bor, te táltos rőt pogány,
csók az Élet ajakán,
kedveseknek várva vitt hír.

Vérem forrjon véled össze,
bor, te férfikor teje,
mindeneknek elseje,
torkom érced hadd fűrössze.

Bor, te ünnep ékes gyolcsa,
május hímes köntöse,
víg tüzek víg kürtöse,
őserők tűz-istenkorcsa.

Bor, ma téged megrabolak,
mellem érted döng s tüzel,
bor, téged vasárnapollak.

Bor, ó égjünk, égjünk együtt el!

(József Attila, 1923)

Jókai Mór a borról

- Ah, a bor az felvidít, elméssé tesz, bátorságra hevít, szerelmet kelt, kiszínezi szívárványossá ezt a szürke világot, eltemeti a bűt, feltámasztja a reményt; demokratává teszi a nagyurat, s úrrá teszi a szegényt.
- A bor nem tudja megölni a lélekkört.
- A tokaji bort nem teszik le az asztalra, hanem kézben tartják, míg a pohárban van, s a világosság felé tartva vizsgálják a csillagokat, nem rajta keresztül, hanem benne.
- Ha egy ember két pohárból issza a bort, megittasul; de ha ketten isznak egy pohárból, még jobban megittasulnak.
- Rossz érzés az undor, mely a mámorra következik: a bor, a kék, a dicsőség mámorja után. De aztán, mikor az undor ki van heverve, újra visszatér a szomj, s még erősebb bort kér, még dühösebb szenvedélyt, még átkozottabb ragyogást!

Hogyan készül a jó bor?

Az Isten kétféle bort teremtett: a szürkebarátot és a leánykát.

A szürkebarát és a leányka csinálja a többi bort úgy, hogy a szürkebarát beteszi dugóját a leánykába.

- Ha a dugó pont jó, akkor: EZERJÓ.
- Ha a dugó puha, akkor a leányka elkezd: SZAMORODNI.
- Ha a dugó el van szorítva, akkor: KÉKNYELŰ.
- Ha a dugót felaprítva teszik a leánykába, akkor: SZEMELT RIZLING.
- Ha a dugó nehezen megy be, akkor: VISONTAI.
- Ha a dugó sehogyan sem megy be, akkor: PUSZTAMÉRGESI.
- Ha a leányka nem kap dugót, akkor: CSONGRÁDI VÖRÖS.
- Ha a dugót egy másik szürkebarátba teszik, akkor: HOMOKI.
- Ha a leányka nem akarja a dugót, akkor: KÖVIDINKA.
- Ha a dugó csavaros, akkor: FURMINT.
- Ha a dugót rossz helyre teszik, akkor: MALAGA.
- Ha a szürkebarát 25 éves, akkor: BIKAVÉR.
- Ha a szürkebarát 75 éves, akkor: ASZU.
- Ha a szürkebarát költői hajlamú, akkor: SILLER.
- Ha a leányka néger, akkor: PINOT NOIR.
- Ha a leánykán erényöv van, akkor: VASKÜTI.
- Ha a leányka PSZ-tag, akkor: KIRÁLYLEÁNYKA.

Egy pohár jó bor mellett daloljunk együtt, férfiak!

(Oláh Gábor gyűjteményéből)

- 20 évesen – Csak egy kislány van a világon
30 évesen – Egy-kettő-három-négy, öt-hat-hét
40 évesen – Gyere be, rózsám, gyere be
50 évesen – Csendesen, csak csendesen
60 évesen – Egyszer esik esztendőben vizkereszt
70 évesen – Nem tudok én Néked csak virágot adni
80 évesen – Kidőlt a fa mandulástul

Nők, akik hallgatják

- 20 évesen – forognak, mint Afrika;
30 évesen – hevesek, mint Ázsia;
40 évesen – szélsőségesek, mint Óceánia;
50 évesen – a technika magaslátán állnak, mint Amerika;
60 évesen – össze vannak löve, mint Európa;
70 évesen – minden közeledéstől távol állnak, mint Ausztrália;
80 évesen – kihűlnek, mint Antarktisz.

A PEDAGÓGUSOK SZAKSZERVEZETÉNEK ÁLLÁSFOGLALÁSA a 2007/2008-as tanév érdekvédelmi és szakszervezeti feladatairól

A PSZ küldöttgyűlése szakszervezetünk XVIII. kongresszusát 2008. június 30-ára hívta össze. A tisztújító kongresszust alapszabályunknak megfelelően teljes körű választások előzik meg a munkahelyektől az országos szintig. Egyúttal értékelnünk kell a 2003-tól eltelt ciklus szakszervezeti-érdekvédelmi tevékenységét, közoktatásunk helyzetét, és nem utolsósorban programot kell alkotnunk az előttünk álló időszakra. E feladatok valamennyi tisztségviselőnk lelkiismeretes munkáját, tagságunk aktivitását igénylik. Mindez azonban nem vonhatja el figyelmünket, energiánkat az érdekvédelem aktuális tennivalóiról, amelyeket az alábbiakban összegeztünk.

1. A PSZ eredményes országos népi kezdeményezéséhez kapcsolódóan országgyűlési határozathozattal megerősítve az érdekegyeztetésen el kell érni, hogy a teljesítményalapú illetményrendszer kialakítása, bevezetése folytán senki ne szenvedjen el reálkereset-csökkenést, és a teljesítmény szerinti differenciáláshoz megfelelő mértékű pluszforrások álljanak rendelkezésre. Ennek kedvező hatása elképzelhetetlen az oktató-nevelőmunka objektív mérési rendszerének széles körű egyeztetéseken alapuló kidolgozása nélkül.
2. A kormányzati ciklus második felére el kell érni, hogy az oktatás társadalompolitikai prioritása ne csak szövegekben, hanem tettekben is megnyilvánuljon. Ennek nagyon fontos, de nem elégséges eszköze lehet az Új Magyarország Fejlesztési Terv keretében felhasználható európai uniós forrás. Az induló programok, a sok milliárd forint ésszerű felhasználásával korszerű intézményhálózatot teremthetünk. Ám mindez a szükséges személyi feltételek, a munkavállalók megfelelő élet- és munkakörülményei nélkül nem oldhatja meg oktatásunk gondjait.
3. A jó oktatáspolitikai célok megvalósítása a megfelelő feltételrendszer megteremtése nélkül nem lehetséges. Ezért alaposan elemezni kell a legutóbbi tanévváltáskor végbement folyamatokat. A finanszírozási rendszer módosítása, az intézmények, csoportok összevonása, a pedagóguslétszám-leépítés milyen módon változtatta meg az oktató-nevelő munka feltételeit, mennyiben szolgálja, illetve akadályozza az esélyegyenlőséget teremtő, korszerű közoktatás megteremtését? Felszólítjuk az Oktatási és Kulturális Minisztériumot, hogy ne csak az intézmények műszaki állapotáról készítsen részletes felmérést, elemzést, hanem a közoktatásban zajló valós folyamatokról, a személyi feltételek alakulásáról, az eredményes pedagógusi tevékenység adottságairól is.
4. A 2008-as keresetekről folytatott tárgyalások keretében a SZEF-fel együttműködve el kell érni, hogy a közszolgálati sztrájkbizottság és a kormány közötti megállapodás teljesüljön, a reálkereset-csökkenés megálljon. Megfelelő kormányajánlat esetén az egyszeri kétheti kifizetés illetménytábla-emeléssel kiváltható. Az adójóváírás és az illetményrendszer együttes alakítását úgy kell megvalósítani, hogy az minden ponton gondoskodjék a reálkereset megőrzéséről.
5. A 2008-as költségvetési, adó- és járuléktörvények vitájában törekedni kell az intézményi finanszírozás kiszámíthatóságának, reálérték-növekedésének megteremtésére. A „kis adók” összevonásával érintett szakképzési hozzájárulás, önálló alapjellegét és eddigi felhasználási lehetőségeit továbbra is garantálni kell.
6. A kistérségek, a települések intézményfenntartói társulásai, a kényszerű összevonások, illetve a kellő szabályozás és kontroll hiánya számtalan nehézséget okoz elsősorban az itt működő nevelési-oktatási intézmények tanulói és dolgozói számára. A gondokat növeli, hogy e területeken nincs, vagy csak hiányos a szociális párbeszéd. A rendezetlenség, a sokféleség nemcsak az intézmények harmonikus és eredményes munkáját nehezíti, hanem az uniós fejlesztési források felhasználását is célszerűtlenné teheti. Mindez szükségessé teszi a szabályozás mielőbbi átgondolását, egységesítését.

A PSZ XVIII. kongresszusához kapcsolódó teljes körű újraválasztás, a tisztújítás különösen igényli a szakszervezeti tisztségviselők képzését, felkészítését a szociális párbeszédre, az érdekegyeztetésre, a szervezet hatékony működtetésére. Erre minden szinten nagy figyelmet kell fordítanunk. Ezáltal növelhetjük esélyeinket a munkavállalók széles körének összefogására, az eredményes érdekérvényesítésre.

Budapest, 2007. szeptember 29.

*a Pedagógusok Szakszervezetének
munkakongresszusa*

A PEDAGÓGUSOK SZAKSZERVEZETE (PSZ) VÁLASZTÁSI SZABÁLYZATA

A Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) legutóbbi tisztújító kongresszusán a választás napja 2003. július elsején volt. Az egyesülési jogról szóló törvény, valamint az alapszabály előírása szerint a PSZ tisztújító kongresszusát ötvenként kell megrendezni. Erre való tekintettel a 2007. szeptember 29-i munkakongresszus

a **PSZ XVIII. tisztújító kongresszusát 2008. június 30. (hétfő), július 1. (kedd) és 2. (szerda) napjára hívja össze. A választás napja július 1.**

E választási szabályzat 2007. október 1. napjától lép hatályba, és kiterjed a PSZ-tisztségviselők, -testületek XVIII. kongresszust megelőző teljes körű újraválasztására, valamint a kongresszust követő időközi választásokra.

I. A VÁLASZTÁSOK ALAPELVEI

1. A Pedagógusok Szakszervezete tisztújító kongresszusát ötvenként kötelező összehívni teljes körű választások után. A PSZ valamennyi intézményi, települési, kistérségi, területi (megyei, megyeszékhelyi), regionális és országos, valamint tagozati tisztségviselőjének, testületének, küldöttének mandátuma az adott szervezet választási értekezletének időpontjában, **2007. október 1. – 2008. július 1. között** e szabályzat ütemezése szerint lejár. (A választások ütemezését lásd a III. fejezetben.) Az újraválasztás az adott szintű PSZ-szervezet és a tisztségviselők legitim működésének alapvető feltétele. E nélkül sem a munkaidő-kedvezmény, sem a munkajogi védelem nem illeti meg a tisztségviselőket.

2. Valamennyi szintű választói értekezlet, így a kongresszus határozatképességét is az alapszabály vonatkozó előírásai alapján (IV/1.4. és 1.5.) kell meghatározni. **Tehát ezek a fórumok is akkor határozatképesek, ha azon a tagok kétharmada, illetve a szavazatok kétharmadát képviselő küldöttek jelen vannak.** A határozatképességnél nem kell figyelembe venni a választásról távol maradó jogfenntartókat, a nyugdíjas, szülői, gyermeknevelési vagy fizetés nélküli szabadságon, táppénzes állományban lévő, egyébként választásra jogosult tagokat. Bár igény és lehetőség esetén ők is élhetnek választójoggal.

Amennyiben a választói értekezlet ezen eljárás szerint határozatképtelen, azt emiatt 24 órán, de legfeljebb 10 napon belül kell megtartani. A megismételt ülés az eredeti napirenden szereplő ügyekben a tagok, küldöttek felének, illetve a szavazatok felét képviselők jelenléte esetén is határozatképes.

3. A PSZ minden tagja (lásd alapszabály III/1.) **egyenjogú, mind választójogát, mind szavazati súlyát tekintve.** (A választathatóság korlátait lásd az I/4. pontban.) A tagsági viszonyt nyilvántartási számmal ellátott, érvényesített tagkártya igazolja.

Az adott szintű választói értekezleten a választásra jogosultak számát és a határozatképességet, illetve a választás eredményét az e feladatra előzetesen megválasztott bizottság (mandátumvizsgáló, szavazatszám-láló) állapítja meg és teszi közzé.

4. A választathatóság korlátai:

– Szakszervezeti tisztséggel összeférhetetlen az azonos szintű munkáltatói, fenntartói feladatkör. (Alapszabály III/2.1.)

– A számvizsgálók (SZVB-tagok) nem lehetnek azonos szintű (általuk ellenőrzött) szakszervezeti testület tagjai, illetve a PSZ alkalmazottjai.

– Intézményi (alapszervezeti) tisztségre elsősorban az a PSZ tag választható, aki az adott helyen munkaviszonyban vagy közalkalmazotti jogviszonyban foglalkoztatott. Amennyiben a szakszervezeti tisztségviselő ilyen jellegű viszonya megszűnik, megváltozik, helyette újat kell választani.

5. Valamennyi szakszervezeti tisztségviselő, küldött megválasztásánál **biztosítani kell a titkos szavazás feltételét.** Megválasztottnak az tekinthető, aki a határozatképes választói értekezleten megkapta az érvényes szavazatok több mint felét. Amennyiben a választás eredménytelen, új szavazást kell tartani a legtöbb szavazatot kapott két jelölt részvételével, mindaddig, amíg a választás nem lesz eredményes.

6. **Minden tisztségre több jelölt is állítható.** A személyi javaslatokat - a jelölőmunkát követően - az előzetesen megválasztott (megbízott) jelölőbizottság teszi. A választást előkészítő folyamat minden fázisában -

a szavazólapok elfogadásáig - lehet jelöltet javasolni a tisztségekre. A szavazólapra a jelöltek nyílt szavazással, egyszerű szótöbbséggel (50% felett) kerülhetnek fel.

7. **A megválasztott PSZ-tisztségviselők mandátuma az ötéves ciklus lejártával, a következő adott szintű választói értekezletig van érvényben.** A tisztség időközben lemondással, a tisztségviselő munkahely-változásával, munkaviszonyának, PSZ-tagságának megszűnésével, a tisztségviselő halálával, illetve visszahívással szűnhet meg. Ebben az esetben időközi választást kell tartani.

A visszahíváshoz a határozatképes taggyűlés, választói értekezlet egyszerű többségű szavazata szükséges. A visszahívás kezdeményezését indokolni kell. A visszahívás kezdeményezői lehetnek az érintett tisztségviselő által vezetett szervezet, testület tagjai, illetve a felsőbb PSZ-szervezet.

8. A választások törvényességéért, körülmekintő előkészítéséért a leköszönő tisztségviselők és testületek, illetve a választást előkészítő és a lebonyolításban közreműködő bizottságok, a választói értekezletet vezető elnök, valamint a közvetlen felsőbb PSZ-szervezet a felelős. **A közvetlen felsőbb szerv köteles felkészíteni a tisztségviselőket a választásokra, figyelemmel kísérni azok előkészítését, lebonyolítását.** Amennyiben a választások feltételei az adott szinten nincsenek meg, illetve az előírt határidőig nem történt meg, a közvetlen felsőbb szervnek lépéseket kell tenni annak érdekében, hogy a választások pótlólag, szabályszerűen lebonyolódjanak.

9. **Az esetleges szabálytalan választással kapcsolatos észrevételeket 30 napon belül a közvetlen felsőbb szervnél írásban lehet bejelenteni.** A panasz megalapozottságát illetően a jelzést követő 10 napon belül dönt a közvetlen felsőbb szerv. A szabálytalanságok miatt megismételt választásokra, az eredeti választói értekezletet követően, 60 napon belül kell sort keríteni. A választással kapcsolatos döntésekre is vonatkozik az 1989. évi II. törvény 10. §-ának előírása, miszerint a szakszervezet valamely szervének törvénytörő határozatát bármely tag – a tudomására jutástól 30 napon belül – a bíróság előtt megtámadhatja.

II. PSZ-SZERVEZETEK, MEGVÁLASZTÁSRA KERÜLŐ TISZTSÉGVISELŐK, TESTÜLETEK, KÜLDÖTTÉK

1. PSZ-ALAPSZERVEZETEK (Alapszabály IV/2.)

Az intézményi, munkahelyi szervezetek taggyűlésen, közvetlenül választják meg tisztségviselőiket, valamint küldötteiket (képviselőiket) a felsőbb szintű szakszervezeti testületbe.

3-50 fős taglétszám esetén 1 titkárt és 1 titkárhelyettest, vagy 3 fős szakszervezeti bizottságot, élén a titkárral; **50 fő feletti taglétszám esetén** 3-7 fős szakszervezeti bizottságot, élén a titkárral ajánlott választani. A titkári tisztségre javasolt személyt mind a jelölés során, mind a szavazólapon külön fel kell tüntetni és titkárságnak kell megválasztani. E tisztségében tagja a szakszervezeti bizottságnak.

Az alapszervezetben belül szakszervezeti csoportok alakíthatók. A csoport tagjai közül bizalmi választhat. A bizalmi – amennyiben a munkahelyi, illetve szakszervezeti struktúra lehetővé teszi – egyúttal tagja az alapszervezet vezető testületének, szakszervezeti bizottságának is. Tagintézményben is működhet alapszervezet, ám a közös munkáltatói szinten egységes/integrált PSZ-vezetőséget kell választani (Alapszabály IV/2.1.). **A megválasztott tisztségviselőkről írásban kell tájékoztatni a munkáltatót és a közvetlen felsőbb szakszervezeti szervet. Ez a munkajogi védelem és a munkaidő-kedvezmény szempontjából egyaránt fontos.**

2. **TELEPÜLÉSI (FENNTARTÓI SZINTŰ) PSZ-SZERVEZETEK** (Alapszabály IV/3.) Városi, községi, fővárosi kerületi, egy fenntartóhoz tartozó (települési, megyei, fővárosi) intézménycsoporti szervezetek

2.1. **Amennyiben a településen** (az adott fenntartónál) **csupán egy intézményben** (munkáltatói egységben) működik PSZ-szervezet, annak titkára egyúttal az intézményfenntartói önkormányzat (vagy egyéb fenntartó) partnere, tehát a **PSZ települési** (fenntartói szintű) **titkára** is. Meg-

választását e két minőségben kell előkészíteni, majd az önkormányzat (fenntartó) számára hivatalosan bejelenteni.

2.2. Amennyiben a településen több intézményben (munkáltatói egységben) működik PSZ-szervezet, az intézményi szakszervezeti titkárok **települési titkárt (ügyvivőt) választanak**, akit hivatalosan megbízna (felhatalmazna) az önkormányzati (fenntartói) szintű érdekképviselőre, a PSZ települési (fenntartói) ügyeinek intézésére, koordinálására. Erről az önkormányzatot (fenntartót) a választást követő 10 napon belül írásban kell tájékoztatni.

Valamennyi alapszervezet (intézmény) titkára tagja a városi, községi, fővárosi kerületi, intézménycsoporti titkárok tanácsának (PSZ TT), amely a PSZ települési (fenntartói) szintű joggyakorló testülete. A testület tagjainak mandátuma (szavazati súlya) az általuk képviselt intézmény taglétszáma szerint alakul. A települési PSZ-szervezet titkára, bizottsági tagjai, tagozatvezetői – amennyiben nem alapszervezeti delegáltak – egy-egy szavazattal tagjai a titkárok tanácsának.

A választások során a taglétszám alapján súlyozott mandátumú tagokból álló testület (választói értekezlet) is titkos szavazással dönt. A résztvevők mandátumuk súlyának megfelelő számú szavazólappal szavaznak.

2.3. A több vagy ugyanazon a településen, azonos fenntartó által működtetett intézmények PSZ-alapszervezetei, települési, illetve megyei, fővárosi, fenntartóhoz igazodó intézménycsoporti szervezetet hoznak létre. (Alapszabály IV/3.6.) Ezek vezető testületeinek választását a fenti előírásokat alkalmazva kell megszervezni.

2.4. Azonos vonzáskörzetben, több településen működő, más-más fenntartóhoz tartozó intézmények PSZ-alapszervezetei a helyi érdekvédelmi tevékenység segítése, koordinálása s a közös gazdálkodás céljából körzeti szervezetet is létrehozhatnak. Ebben az esetben körzeti szintű vezető testületet kell választani a fenti előírásokat alkalmazva.

Megjegyzés:

- A PSZ települési (fenntartói szintű) szervezetének létrehozása, érdekvédelmi képviselőjének (ügyvivőjének) megválasztása, hivatalos megbízása ad jogszerű felhatalmazást az önkormányzati érdekegyeztető fórumon folytatott tárgyalásokra. A Kjt. 6. §-ában leírt joggyakorlás fonszt feltétele a PSZ egységes jelenléte, a tisztségviselők választással történő megbízása az érdekképviselőre.

3. KISTÉRSÉGI PSZ-SZERVEZETEK (Alapszabály IV/4.)

3.1. A közoktatási intézmények fenntartására társult önkormányzatok, kistérségek szintjén is létre kell hozni és választásokkal legitimálni a PSZ-szervezeteket.

3.2. A PSZ kistérségi szervezeteinek vezető testületébe (intézőbizottságába) a kistérséghez tartozó települések egy-egy főt delegálnak, akiknek mandátuma az általunk képviselt települések taglétszáma szerint alakul. E testület megválasztja a PSZ kistérségi elnökét és alelnökét, amelyről írásban értesíti a kistérségi társulás önkormányzati vezetőit.

4. TERÜLETI (MEGYEI, FŐVÁROSI, MEGYEI JOGI VÁROSI) PSZ-SZERVEZETEK (Alapszabály IV/5.)

4.1. Területenként (megyei, fővárosi, megyei jogú városi) **választói értekezletet kell tartani**, területi PSZ-vezetőséget és kongresszusi küldöttséget kell választani. A területi szervezetek választói értekezlete a titkárok területi tanácsa (TT), amelynek tagjai az adott megye, megyei jogú város, főváros PSZ alapszervezeteinek (intézményeinek) titkárai, akiknek mandátuma (szavazati súlya) az általuk képviselt intézmény taglétszáma szerint alakul. A területi PSZ-szervezet titkára, elnöke, intézőbizottságának tagjai, valamint a területi tagozatok vezetői egy-egy szavazati joggal tagjai a területi titkárok tanácsának.

4.2. Azokon a területeken, ahol az intézmények, PSZ-alapszervezetek száma 50 felett van, az illetékes területi szervezet döntése alapján **a választói értekezlet a küldöttgyűlés lehet**, amelynek résztvevői a városi, községi, fővárosi kerületi, körzeti, intézménycsoporti PSZ-szervezetek küldöttei, területük taglétszámával arányosan választva (50 tag/küldött), akik azonos súlyú mandátummal rendelkeznek.

4.3. A PSZ megyei (fővárosi, megyei jogú városi) választói értekezletének feladatai:

- az alapszabály szerint és igényeik (szervezeti-működési szabályzatuk) alapján tisztségviselőket és testületet választanak a terület érdekeinek képviselőire, a területi szintű érdekvédelmi ügyek intézésére, koordinálására, a helyi szakszervezeti tevékenység segítésére. Alapszabály által

előírt (IV. 5.4.) tisztségek, testületek: elnök, titkár, intézőbizottság, számvizsgáló bizottság.

- kongresszusi küldötteket választanak a terület taglétszámának arányában (400 PSZ-tag/küldött). Az 400 fős kvóta többszöri elérése újabb kongresszusi küldött választását teszi lehetővé. A küldöttek számának meghatározásakor, 400 fő felett, a kerekítés általános szabálya szerint kell eljárni.

- tagokat delegálnak a PSZ regionális intézőbizottságába, egy főt delegálnak az országos vezetőségbe;

- jóváhagyják a területi tagozatvezetők megválasztását, országos tagozatba való delegálását;

- a küldöttek jelölésénél, illetve választásánál lehetőség szerint a taglétszám területi és rétegarányait figyelembe kell venni (fiatalok, nyugdíjasok, foglalkozási arányok).

Megjegyzés:

- A taglétszámadatokat a 2008. január 1-jei állapotnak megfelelően, a tagnyilvántartás (tagkártya) szerint kell figyelembe venni, és a megválasztható küldöttek számát szükséges a választói értekezlet előtt tisztázni.

5. REGIONÁLIS PSZ-SZERVEZETEK (Alapszabály IV/6.)

5.1. A PSZ regionális szervezeteinek intézőbizottságát a régióhoz tartozó területi szervezetek delegálással hozzák létre. Az intézőbizottság tagjainak mandátuma az általuk képviselt területek taglétszáma szerint alakul.

5.2. A regionális intézőbizottság megválasztja a PSZ regionális elnökét és alelnökét, amelyről írásban értesíti a regionális munkaügyi és oktatási szervezeteket.

6. A PSZ SZAKMAI TAGOZATAI (Alapszabály IV/7.1.)

Az alapszabályi előírásoknak megfelelő országos szakmai tagozatok megválasztják az 5-7 fős intézőbizottságot, elnököket, aki egyben a tagozat kongresszusi küldöttje, illetve az országos vezetőség tagja is. **A fenti kritériumoknak meg nem felelő tagozatok szakmai, szakértői bizottságként működhetnek tovább, kongresszusi küldöttet nem választhatnak.** Vezetőjük a kongresszus, illetve az OV szavazati jog nélküli meghívottja.

Megjegyzés: A területi tagozatok vezetőinek megválasztását és országos tagozatba való delegálását az illetékes PSZ-szervezet választói értekezlete hagyja jóvá. (Lásd 4.3. szerint.)

7. A PSZ NYUGDÍJASVÁLASZTMÁNYA, IFJÚSÁGI TAGOZATA (Alapszabály IV/7.2., 7.3.)

Az alapszabályi előírásoknak megfelelően e tagozatokat területi és országos szinten egyaránt létre kell hozni.

A területi választói értekezlet vezető testületet és az országos választmányba, tagozatba 1 fő delegáltat választ.

Az országos választmány, tagozat 5-7 fős intézőbizottságot és elnököt választ. Az elnök kongresszusi küldöttként és az országos vezetőség tagjaként is tevékenykedik.

8. A PSZ TISZTÚJÍTÓ KONGRESSZUSA (Alapszabály IV/8.)

Az alapszabály értelmében teljes körű választások után 5 évenként kötelező összehívni. **A PSZ XVIII. kongresszusának időpontja: 2008. június 1. és 2.** Az egy szakaszban megrendezett kongresszus fő feladatai: beszámolás, alapszabály-módosítás, tisztújítás, programalkotás.

A kongresszus küldöttei, szavazati jogú résztvevői:

- a területi választói értekezletek által, taglétszám arányában (400 PSZ-tag/küldött) választott küldöttei,

- a nyugdíjasválasztmány és az ifjúsági tagozat, valamint a feltételeknek megfelelő országos szakmai tagozatok egy-egy küldötte,

- az országos tisztségviselők (elnök, alelnökök, az elnökség, az SZVB és az Etikai Bizottság tagjai).

Valamennyi kongresszusi küldött egy-egy azonos súlyú szavazattal rendelkezik.

A kongresszus által választott tisztségviselők, testületek:

- egy elnök, két alelnök,

- elnökség (az elnökkel és a két alelnökkel együtt 11 fő),

- Országos Számvizsgáló Bizottság (5 fő),

- Etikai Bizottság (5 fő).

A kongresszus által jóváhagyott testület:

- országos vezetőség, amelynek tagjai a területenként delegált küldöttek, valamint az elnökség tagjai, az országos nyugdíjasválasztmány és a tagozatok elnökei.

9. A SZÁMVIZSGÁLÓ BIZOTTSÁGOK VÁLASZTÁSA

Minden olyan PSZ-szervezetnél (társulásnál), amely önállóan gazdálkodik, saját költségvetéssel rendelkezik, 1-5 tagú számvizsgáló bizottságot (számvizsgálót) kell választani, a gazdálkodás rendszeres ellenőrzésének feladatára. A számvizsgáló, az SZVB tagja nem lehet alkalmazottja a szakszervezetnek, nem lehet tagja az ellenőrzött szakszervezeti testületnek.

III. A VÁLASZTÁSOK ÜTEMEZÉSE A XVIII. KONGRESSZUSRA

ALAPSZERVEZETI (intézményi, munkahelyi) választások: 2007. október 1.–2008. január 31.

TELEPÜLÉSI (városi, községi, fővárosi kerületi), KISTÉRSÉGI (körzeti, intézménycsoporti) választások: 2008. február 1. – április 30.

TERÜLETI (megyei, fővárosi, megyei jogú városi) választások: 2008. május 1. – május 31.

REGIONÁLIS választások, a NYUGDÍJASVÁLASZTMÁNY, az IFJÚSÁGI TAGOZAT és az ORSZÁGOS SZAKMAI TAGOZATOK választása: 2008. június 1-15.

KONGRESSZUS: 2008. június 30. – július 2.

Minden választói értekezletről jegyzőkönyv (emlékeztető) és jelentés készül, amelyeket a megválasztott tisztségviselők adatlapjával együtt a következő választásokig szükséges megőrizni. A szavazólapokat az eredményes választásokat követő 30 nap után meg kell semmisíteni. A jelentéseket a választást követő 10 napon belül el kell juttatni a közvetlen felsőbb szervhez. A megválasztott tisztségviselők adatlapot töltenek ki, amelyet a közvetlen felsőbb szerv a személyi iratokra vonatkozó előírások szerint, bizalmasan kezel, illetve tárol. A jelentés- és személyiadatlap nyomtatványt a PSZ Országos Iroda készíti, letölthető a www.pedagogusok.hu honlapról.

Megjegyzés:

- A választások egymásra épülése miatt az egyes szakaszok végső időpontjától csak rendkívüli esetben (pl. szabálytalanság miatt megismételt választói értekezlet) a közvetlen felsőbb szerv engedélyével lehet eltérni.

- Egy-egy terület választásának ütemezését a fenti határidők keretei között a helyi körülmények figyelembevételével célszerű részletesen megtervezni.

- Az esetleges időközi választások időpontját az adott terület lehetőségeinek figyelembevételével, az előkészítés, a jelölés tennivalóira tekintettel kell kitűzni.

IV. A VÁLASZTÁSOK ELŐKÉSZÍTÉSE

1. A választást elhatározó, a választói értekezlet időpontját kitűző taggyűlésen vagy testületi ülésen nyílt szavazással megválasztják a választást előkészítő jelölő személyt vagy jelölőbizottságot, valamint a választói értekezletet levezető elnököt, szavazatszámoló bizottságot és a jegyzőkönyvvezetőt. Meghatározzák a választói értekezlet időpontját. Megyei és országos szinten mandátumvizsgáló bizottságot is választanak. A jelölőbizottság, illetve a szavazatszámoló bizottság létszámát az elvégzendő feladat nagysága szerint kell meghatározni.

2. A jelölőbizottság (jelölő személy) a választást előkészítő taggyűlés (testületi ülés) döntései értelmében kezdi meg munkáját, és lehetőség szerint minél szélesebb körben kéri az adott terület tagságának javaslatát, véleményét a megválasztandó személyekről. Az ehhez szükséges módszereket az adott szint, a terület jellegének megfelelően kell megválasztani. A tájékozódást követően a tapasztalatokat, véleményeket összegzik, és a többség által javasolt személy(ek) nevét felvezetik a jelölőlistára. A jelölőlistákat a választói értekezlet előtt legalább egy héttel korábban nyilvánosságra kell hozni, hogy a tagság megtehesse észrevételeit. Az országos jelölőbizottságot a kongresszus előtt legalább fél évvel korábban, az országos vezetőség bizza meg, meghatározva a jb összetételét és működését. Az országos tisztségekre javasolt jelölteket a kongresszus előtt legalább 60 nappal nyilvánosságra kell hozni, és a Pedagógusok Lapjában bemutatni.

3. A szavazatszámoló bizottság (mandátumvizsgáló bizottság) megállapítja a szavazásra jogosultak pontos létszámát, illetve névsorát, a mandátumuk súlyát. Gondoskodik a választás zavartalanágáról, helyéről

és a titkos szavazás feltételeiről (szavazólapok, szavazóhelyiségek, zárható [lepecsételt] urna, íróeszközök stb.), a szavazatok számbavételéről, a választási jegyzőkönyvek, jelentések elkészítéséről.

V. A VÁLASZTÁSOK LEBONYOLÍTÁSA

1. A választói értekezlet napirendje:

1.1. Javaslat a levezető elnök személyére, az elnök megválasztása nyílt szavazással.

1.2. Ha a választói értekezlet résztvevői azonosak a választást előkészítő taggyűlés vagy testületi ülés résztvevőivel, akkor a levezető elnök ismerteti a jelölőbizottság, a szavazatszámoló bizottság, a jegyzőkönyvvezető személyét és az általa felkért jegyzőkönyv-hitelesítőket. Ha a választói értekezlet résztvevői nem azonosak az előkészítő értekezlet résztvevőivel, akkor az elnök nyílt szavazással megválasztja a választói értekezlet előzetesen megbízott tisztségviselőit, a jegyzőkönyvvezetőt és a hitelesítőket.

1.3. A szavazatszámoló (kongresszuson, megyei választói értekezleten a mandátumvizsgáló) bizottság ismerteti a szavazásra jogosultak és a választói értekezleten megjelentek számát, megállapítja a határozatképességet.

1.4. A leköszönő testület, tisztségviselők beszámolója a ciklus során végzett munkáról, majd vita, a beszámoló elfogadása. (Egyesülő szervezetek esetében a beszámoló megvitatása és elfogadása a korábbi szerveződés szerint külön értekezleten zajlik.)

1.5. A kongresszus vitaanyagának véleményezése.

1.6. A jelölőbizottság jelentése – jelölés, a jelölőlisták véglegesítése, a szavazólap elfogadása. A szavazatszámoló bizottság ismertetése a titkos szavazás módjáról.

1.7. Választás titkos szavazással.

1.8. A választások eredményének kihirdetése (szavazatszámoló bizottság).

1.9. A helyi, területi feladatokat a kongresszuson elfogadott program alapján a kongresszust követően kell meghatározni.

Megjegyzés

A kongresszusi vitaanyagot az országos vezetőség a választások megkezdése előtt, 2007. november 30-ig adja közre. A tagság, a választói értekezletek véleményét a kongresszus elé terjesztett dokumentumokban tükröztetni kell.

2. A jelölés módja a választói értekezleten:

- A jelölőbizottság (jelölő személy) röviden beszámol a jelölést előkészítő munkáról, annak tapasztalatairól.

- Ismerteti és röviden indokolja a javasolt személyek jelölését, bemutatja őket.

- A választók kérdéseket tehetnek fel mind a jelölőbizottságnak, mind a jelölteknek. Észrevételt tehetnek a jelöltre és a jelölőmunkára vonatkozólag.

- A választók egyszerű szótöbbséggel további személyeket jelölhetnek a tisztségekre.

- A végleges jelölőlistát, a szavazólapra felkerülő neveket nyílt szavazással, egyszerű szótöbbséggel kell elfogadtatni. A listára kerülés a javaslatok sorrendjében történik.

- A szavazatszámoló bizottság elkészíti a szavazólapokat. Ha az eredeti jelölőlista változatlan, a tagság nyílt szavazással elfogadhatja szavazólapnak.

3. A szavazás módja a választói értekezleten:

- A szavazatszámoló bizottság egyik tagja ismerteti a titkos szavazás szabályait.

Titkos szavazás során a választóknak jogukban áll bárkinek a nevét kihúzni, helyette mást beírni. Abban az esetben, ha kevesebb név szerepel a szavazólapon, mint a megválasztandó tisztségviselők, küldötték száma, a szavazólap az át nem húzott nevek tekintetében érvényesnek tekintendő. Érvénytelen az a szavazólap, amelyből nem tűnik ki világosan, hogy kire adták le a szavazatot (pl. több név szerepel rajta, mint a megválasztandó személyek száma), amely olvashatatlan vagy teljesen áthúzták, összefirkálták, eltépték.

- A szavazás után a szavazatszámoló bizottság összeszámolja a szavazatokat és kihirdeti az eredményt.

- Ha az adott tisztségre nem választottak meg senkit, vagy az előírt létszámnál kevesebben kerültek megválasztásra, akkor a legtöbb szavaza-

tot kapott vagy (és) újabb jelöltekkel a választást folytatni kell az eredményes választásig.

VI. A VÁLASZTÁSOK KÖLTSÉGEINEK VISELÉSE

1. Az intézményi és települési, kistérségi szintű választások esetleges költségeit a gazdálkodó alapszervezetek, illetve az érintett települési szervezetek fizetik.

2. A területi választói értekezletek költségeiből

- az utazási költségeket a küldő szervezet;
- a választói értekezlet költségeit az illetékes területi szervezet fedezi.

3. A regionális választói értekezlet költségeiből

- az utazási költségeket a küldő szervezetek,

- a választói értekezlet költségeit a rendező megyei szervezet viseli.

4. Az országos szakmai tagozatok, a nyugdíjasválasztmány és az ifjúsági tagozat választói értekezletének költségeit a PSZ Országos Irodája biztosítja.

5. A XVIII. kongresszus költségeiből

- az utazási költségeket a delegáló PSZ-szervezetnek,
- valamennyi küldött ellátási és a rendezés egyéb költségét, a tagozati küldöttek utazási költségét a PSZ Országos Iroda költségvetéséből kell állni.

Budapest, 2007. szeptember 29.

a Pedagógusok Szakszervezetének munkakongresszusa

Szakszervezeti reprezentativitás, közalkalmazotti tanács választások

Ahogy közeledik a november, úgy növekszik azoknak a leveleknek a száma, amelyekben a közalkalmazottitanács-választás kötelező időpontja iránt érdeklődnek.

A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. számú törvénynek (Kjt.) a szakszervezeti reprezentativitással kapcsolatos szabályai 2005. 01. 01. napi hatállyal módosultak.

A változások lényege, hogy míg korábban az országos, ágazati, települési szintű érdekegyeztetésben részt venni jogosult szakszervezetek e jogot a közalkalmazottitanács-választáson elért eredmények alapján szerezhették meg, a módosítást követően a reprezentativitás a taglétszám függvénye. Ennek települési, területi és országos összegzésére várhatóan a következő év elején kerül sor. A korábbi közalkalmazottitanács-választások alapján szerzett reprezentativitás 2008. március 31-ig él.

A reprezentativitás egységes megállapításához nincs tehát szükség azonos időpontban megtartott KT-választásokra, ám a KT (a képviselő) mandátuma 3 év után lejár. Ezért a joggyakorláshoz (munkaidő-kezdmény igénybeviteléhez) új választásokat kell tartani. Időpontját helyben határozzák meg annak függvényében, hogy mikor volt a legutóbbi választás. Az új választások eredményét csak helyben kell rögzíteni. Nincs szükség települési és országos összesítésre. Ugyanakkor fontos, hogy szakszervezeti jelöltek is legyenek. Ez ugyan már a reprezentativitás szempontjából nem szükséges, de a KT és a szakszervezet együttműködését jól szolgálhatja.

Irányadó jogszabályi rendelkezések: Kjt.

Az országos, ágazati és területi érdekegyeztetés

„4. § (1) Az Országos Köszolgálati Érdekegyeztető Tanács (a továbbiakban: OKÉT) az e törvény, a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény, a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény és a Magyar Honvédség hivatásos és szerződéses állományú katonáinak jogállásáról szóló 2001. évi XCV. törvény által szabályozott jogviszonyokat együttesen érintő munkaügyi, foglalkoztatási, bér- és jövedelempolitikai kérdések országos szintű érdekegyeztetési fóruma.

(2) Az OKÉT-ban a Kormány - az alapszabályban meghatározott - országos szakszervezeti szövetségek és országos önkormányzati érdek-képviselői szervezetek képviselőivel egyeztet.

(3) Az OKÉT az alapszabályában maga határozza meg szervezetét, működésének rendjét, az egyeztetés célját és tárgykörét, valamint a szociális partnereket megillető jogosítványokat.

(4) Az OKÉT működésének feltételeit a Kormány a foglalkoztatáspolitikáért felelős miniszter útján biztosítja.

5. § (1) A Közalkalmazottak Országos Munkaügyi Tanácsa (a továbbiakban: KOMT) a közalkalmazotti jogviszonyt érintő munkaügyi, foglalkoztatási, bér- és jövedelempolitikai kérdések országos szintű, ágazatközi érdekegyeztetési fóruma.

(2) A KOMT-ban a Kormány

a) a reprezentatív, valamint az alapszabályában meghatározott országos szakszervezeti konföderációk, továbbá

b) az alapszabályában meghatározott országos önkormányzati érdek-képviselői szervezetek képviselőivel egyeztet.

(3) A KOMT az alapszabályában maga határozza meg a szervezetét, a működésének rendjét, az egyeztetés célját és tárgykörét, valamint az egyes oldalakat megillető jogosítványokat.

(4) A KOMT működésének feltételeit a Kormány a foglalkoztatáspolitikáért felelős miniszter útján biztosítja.

(5) E törvény II. részének alkalmazásában országos szakszervezeti konföderáción ágazati szakszervezeteket, illetve ágazati szakszervezeti szövetségeket tömörítő, legalább három különböző ágazatot képviselő munkavállalói érdek-képviselői szervezetet kell érteni.

6. § (1) A munkaügyi kapcsolatokat és a közalkalmazotti jogviszonyt érintő

a) ágazati jelentőségű kérdésekben az ágazati miniszter (a továbbiakban: miniszter) az országos önkormányzati érdek-képviselői szervezetek bevonásával az érintett ágazatban, alágazatban, szakágazatban (a továbbiakban együtt: ágazat) reprezentatív szakszervezetekkel, az ágazati sajátosságoknak megfelelően ágazati érdekegyeztető fórumban,

b) területi és települési jelentőségű, ezen belül egyes ágazatokba tartozó közalkalmazottak jogviszonyát érintő kérdésekben az önkormányzat az érintett, helyi-területi szinten reprezentatív szakszervezetekkel önkormányzati érdekegyeztető fórumban egyeztet.

(2) A miniszter az országos önkormányzati érdek-képviselői szervezetek bevonásával az érintett megfelelő szintű szakszervezetekkel véleményeztet

a) az ágazatba (alágazatba) tartozó közalkalmazottak foglalkoztatását érintő döntések tervezetét,

b) az ágazatra (alágazatra) vonatkozó munkajogi szabályozással, illetve a közalkalmazotti illetmény-előmeneteli szabályokkal kapcsolatos javaslatokat.

(3) Az önkormányzat döntése előtt az érintett, megfelelő szintű szakszervezetekkel véleményeztet

a) a közalkalmazotti illetmény-előmeneteli rendszer pénzügyi fedezetül szolgáló költségvetés, valamint

b) a közalkalmazottak nagyobb, illetve egyes ágazatokba tartozó csoportját érintő intézkedés tervezetét.

(4) A (3) bekezdésben foglalt tervezeteket az azokról történő döntés előtt legalább tizenöt nappal meg kell küldeni a véleményezésre jogosult szakszervezeteknek.

(5) Az (1) bekezdés szerinti érdekegyeztető fórumok létrehozása, működtetése, továbbá személyi, tárgyi és anyagi feltételeinek biztosítása a miniszter, illetve az önkormányzat kötelessége. Az érdekegyeztető fórumok a működésükre vonatkozó szabályokat - megállapodás útján - maguk alakítják ki. Az érdekegyeztető fórumok létrehozására és működésére vonatkozó szabályokat megfelelően alkalmazni kell akkor is, ha az önkormányzati érdekszövetségekkel, az érintett költségvetési intézményekkel, illetve az érintett megfelelő szintű szakszervezetekkel kötött megállapodás alapján az ágazaton belül a társadalmi párbeszéd egyéb fórumait alakítják ki.

6/A. § (1) A 6. §-ban meghatározott jogosítványokat az a szakszervezet gyakorolja, amely az adott körben reprezentatív.

(3) Amennyiben a reprezentativitás kérdésében vita merül fel, erről az érdekelt fél kérelmére soron kívül, nemperes eljárásban bíróság dönt.”

Kjt. 9. §

„(2) Területi-helyi szinten azt a szakszervezetet kell reprezentatívnak tekinteni,

a) amely közalkalmazotti jogviszonyban álló tagjainak száma eléri az önkormányzat által fenntartott munkáltatók által foglalkoztatott közalkalmazottak létszámának 10%-át, vagy

b) amely közalkalmazotti jogviszonyban álló tagjainak száma eléri az önkormányzat által fenntartott munkáltatóknál az adott ágazatban foglalkoztatott közalkalmazottak létszámának 10%-át, vagy

c) amely az adott önkormányzat által fenntartott munkáltatók legalább 20%-ában reprezentatív, legalább egy ágazatban.

(3) Ágazati szinten azt a szakszervezetet kell reprezentatívnak tekinteni, amely közalkalmazotti jogviszonyban álló tagjainak száma eléri az ágazatban foglalkoztatott közalkalmazottak létszámának 10%-át.”

(4) Országos szinten azt az országos szakszervezeti konföderációt kell reprezentatívnak tekinteni, amelynek legalább három reprezentatív ágazati szakszervezet a tagja, és tagszervezetei a közalkalmazottak legalább 5%-át képviselik.”

Módosultak a reprezentativitási szabályok intézményi szinten is, a kifogásolási jog és a kollektív szerződéskötési jog gyakorlása tekintetében.

Kjt. 9. §

„(1) A munkáltatónál azt a szakszervezetet kell reprezentatívnak tekinteni,

a) amelynek a munkáltatónál közalkalmazotti jogviszonyban álló tagjai létszáma eléri a munkáltató által foglalkoztatott közalkalmazottak létszámának 10%-át, vagy

b) amely munkahelyi szervének az azonos foglalkozási csoport-hoz (szakmához) tartozó közalkalmazottaknak legalább kétharmada tagja, de legalább a munkáltatónál foglalkoztatott közalkalmazottak létszámának 5%-a.”

Kjt. 12/A. §

„12/A. § (1) A munkáltatónál működő egyetlen szakszervezet jogosult a munkáltatóval a kollektív szerződést megkötni, ha közalkalmazotti jogviszonyú tagjainak száma eléri a munkáltató által foglalkoztatott közalkalmazottak létszámának 25%-át.

(2) Ha a munkáltatónál több szakszervezet rendelkezik képvisellel, a kollektív szerződést valamennyi szakszervezet együttesen kötheti meg. Ennek feltétele, hogy a szakszervezetek közalkalmazotti jogviszonyban álló tagjainak száma eléri a munkáltató által foglalkoztatott közalkalmazottak létszámának 25%-át.

(3) Ha a szakszervezetek együttes kollektív szerződéskötése a (2) bekezdés alapján nem lehetséges, a reprezentatív szakszervezetek együttesen köthetik meg a kollektív szerződést, feltéve, ha a szakszervezetek közalkalmazotti jogviszonyú tagjainak száma eléri a munkáltató által foglalkoztatott közalkalmazottak létszámának 25%-át.

(4) Ha a reprezentatív szakszervezetek együttes kollektív szerződéskötése a (3) bekezdés alapján nem lehetséges, a kollektív szerződést a munkáltatóval az a szakszervezet kötheti meg, amely közalkalmazotti jogviszonyú tagjainak száma eléri a munkáltató által foglalkoztatott közalkalmazottak létszámának 50%-át.

(5) Ha az (1) bekezdésben foglalt esetben a szakszervezet, illetve a (2)-(4) bekezdés esetén a szakszervezetek kollektív szerződéskötése nem lehetséges, a kollektív szerződés megkötésére irányuló tárgyalást le lehet folytatni, de a kollektív szerződés megkötéséhez szükséges a közalkalmazottak jóváhagyása. A közalkalmazottaknak erről szavazniuk kell. A szavazás akkor érvényes, ha azon a közalkalmazottak legalább 50%-a részt vesz.”

A jogszabályi változások folytán a KT-választásokat a Munka törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. számú törvény (Mt.) általános szabályainak értelemszerű alkalmazásával kell megtartani.

Figyelem!

Üzemi tanács = közalkalmazotti tanács.

Üzemi megbízott = közalkalmazotti képviselő.

„Mt. 43. §

(4) Az üzemi tanácsot, illetve az üzemi megbízottat **három évre választják.**

(5) **Az újonnan létrejövő munkáltatónál három hónapon belül** kell az üzemi tanácsot, illetőleg az üzemi megbízottat megválasztani.”

Az intézményösszevonások, -szétválások esetén az alábbi szabályoknak megfelelően kell eljárni:

„Mt. 55. §

(1) Az üzemi tanács megszűnik, ha

a) a munkáltató jogutód nélkül megszűnik, illetve a telephely megszűnik,

b) megbízási ideje lejárt,

c) visszahívják,

d) tagjainak száma bármely okból több mint egyharmaddal csökkent,

e) a munkavállalók létszáma ötven fő alá, illetve legalább kétharmaddal csökkent,

f) több munkáltató vagy telephely egyesülése (összevonása) következtében a munkáltatónál vagy a telephelyen több üzemi tanács működne, továbbá

g) a munkáltató vagy telephely szétválása esetén, valamint

h) az 56/B. § (6) bekezdésében meghatározott esetben.

(2) Az üzemi megbízott megbízatása az (1) bekezdés a)-c) és f)-h) pontjában meghatározott esetben megszűnik. Az üzemi megbízott megbízatása ezen túlmenően akkor is megszűnik, ha a munkavállalók létszáma 15 fő alá csökken, vagy ha az üzemi megbízott három hónapot meghaladóan feladatát akadályoztatása miatt nem tudja ellátni.

Mt. 56. § Ha az üzemi tanács az 55. § (1) bekezdés c)-g) pontjában meghatározott ok miatt megszűnik, **a megszűnéstől számított három hónapon belül** üzemi tanácsot kell választani. Ezt a szabályt kell megfelelően alkalmazni akkor is, ha az üzemi megbízott megbízatása szűnik meg.

Mt. 56/A. § (1) Ha a munkáltató személyében bekövetkező jogutódlás során az üzemi tanács (üzemi megbízott megbízatása) az 55. § (1) bekezdés f)-g) pontja alapján megszűnik, az egyesülést (összevonást), illetve szétválást követően létrejött munkáltatónál az üzemi tanács megválasztásáig, de legfeljebb a megszűnéstől számított **hat hónapig** az üzemi tanács 65. §-ban előírt jogosítványait ideiglenes üzemi tanács (ideiglenes üzemi megbízott) gyakorolja.

(2) Az ideiglenes üzemi tanácsba a megszűnés időpontja előtt minden megszűnő üzemi tanács (...) egy-egy tagot delegál.

(3) Ha a munkáltatónál üzemi megbízott működött, a munkáltató egyesülése (összevonása) esetén az ideiglenes üzemi tanácsban az üzemi megbízott vesz részt. A munkáltató szétválása esetén az (1) bekezdésben meghatározott jogosítványokat az üzemi megbízott, illetve - a szétválással létrejött további szervezeti egységnél - az általa az érintettek közül kijelölt munkavállaló ideiglenes üzemi megbízottként gyakorolja.

(4) Az ideiglenes üzemi tanács tagjaira és működésére, az üzemi tanács tagjára és az üzemi tanácsra vonatkozó rendelkezéseket megfelelően alkalmazni kell. Az ideiglenes üzemi megbízottira az üzemi megbízottira vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.

Mt. 56/B. § (1) A jogutódlással érintett szervezeti egység munkavállalóinak részvételi jogát a jogutód munkáltató üzemi tanácsának működésében való részvétel útján biztosítani kell, ha a munkáltató személyében bekövetkező jogutódlás következtében a jogutódlással érintett szervezeti egység munkavállalói által választott üzemi tanács (üzemi megbízott megbízatása) megszűnik, de a jogutódlás a jogutód munkáltatónál korábban megválasztott üzemi tanács (üzemi megbízott) működését nem érinti.

(2) A jogutód munkáltató üzemi tanácsának működésében részt vevő személyt (a továbbiakban: delegált tag) legkésőbb a jogutódlás bekövetkezésének időpontjáig a jogelőd munkáltatónál működő üzemi tanács jelöli ki a jogutódlással érintett tagjai, ilyen tag hiányában a jogutódlással érintett munkavállalók közül. A jogelőd munkáltató üzemi tanácsa írásban tájékoztatja a jogutód munkáltató üzemi tanácsát és a jogutód munkáltatót a delegálásról.

(6) Ha a jogutódlás időpontjában a jogutódlással érintett munkavállalók létszáma eléri a jogutód munkáltatónál munkaviszonyban álló munkavállalók létszámának húsz százalékát, az üzemi tanács (az üzemi megbízott) legfeljebb a jogutódlás bekövetkezésétől számított **egy évig működhet** az (1)-(5) bekezdésben meghatározott szabályok szerint. Ha ezen időtartam alatt új üzemi tanács (üzemi megbízott) megválasztására nem kerül sor, az üzemi tanács (üzemi megbízott) megbízatása **a jogutódlástól számított egy év elteltével megszűnik.**”

A közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény (Kjt.) és e törvénynek az oktatási-nevelési intézményekben történő végrehajtásáról rendelkező kormányrendelet (Vhr.) módosításáról – a teljesség igénye nélkül

(Folytatás)

A közalkalmazotti jogviszony jogellenes megszüntetésének jogkövetkezményei (Kjt. 34–35. §)

„34. § (1) Ha a bíróság megállapítja, hogy a munkáltató a közalkalmazott közalkalmazotti jogviszonyát jogellenesen szüntette meg, a közalkalmazott abban az esetben kérheti az eredeti munkakörében történő továbbfoglalkoztatását, ha

a) a munkáltató általi felmentés, elbocsátás vagy próbaidő alatti azonnali hatályú munkaviszony-megszüntetés a rendeltetésszerű joggyakorlás követelményében (Munka törvénykönyve 4. §), az egyenlő bánásmód követelményében (Munka törvénykönyve 5. §), illetve felmentési védelemben [31. §, valamint Munka törvénykönyve 90. §-ának (1) bekezdése] ütközik, vagy a munkáltató megszegi a felmentési korlátozásokra vonatkozó rendelkezéseket [30/A.–30/D. §; 32. § (2) bekezdése], vagy

b) a munkáltató a választott szakszervezeti tisztségviselő, illetve a közalkalmazotti tanács tagjának (elnökének) közalkalmazotti jogviszonyát a 45-53. és az 54/A. §-okba, illetőleg a Munka törvénykönyve 28. §-ába ütköző módon szüntette meg.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt esetben meg kell téríteni a közalkalmazott elmaradt illetményét (egyéb járandóságait), továbbá a jogviszony jogellenes megszüntetésével összefüggésben felmerült kárát is.

(3) Ha a közalkalmazotti jogviszony (1) bekezdésben foglalt módon történő jogellenes megszüntetése esetén a közalkalmazott az eredeti munkakörébe való visszahelyezést nem kéri, a közalkalmazotti jogviszony a jogellenességet megállapító határozat jogerőre emelkedésének napján szűnik meg. Ekkor – a (2) bekezdésben foglaltakon felül a bíróság a munkáltatót – az eset összes körülményeinek, így különösen a jogsértés és annak következményei súlyának mérlegelésével – a közalkalmazott legalább két, legfeljebb tizenkét havi átlagkeresetének megfelelő összeggel megfizetésére kötelezi.

(4) Ha a közalkalmazotti jogviszonyt nem az (1) bekezdésben foglalt módon szüntették meg jogellenesen, a közalkalmazotti jogviszony a megszüntetésről szóló jognyilatkozat időpontjában megszűnik, de a közalkalmazott részére – az eset összes körülményeinek, így különösen a jogsértés és annak következményei súlyának mérlegelése alapján – legalább tizenkét, legfeljebb huszonnégy havi átlagkeresetét meg kell fizetni.

(5) A (2) bekezdésben foglalt esetben nem kell megtéríteni az illetménynek (egyéb járandóságnak), illetve a kárnak azt a részét, amely máshonnan megtérült vagy kellő gondosság mellett megtérülhetett volna. A kellő gondosság elmulasztásának különösen azt kell tekinteni, ha a közalkalmazott az állami foglalkoztatási szervvel nem működik együtt a munkavégzésre irányuló jogviszony létesítése érdekében, nem köt álláskeresői megállapodást, illetve az e szerv által felajánlott – a foglalkoztatás elősegítéséről szóló jogszabályban foglalt feltételekre tekintettel – megfelelő munkahelyet elutasítja. A bíróság a kellő gondosság elmulasztásának az elmaradt illetmény, egyéb járandóságok, illetve a közalkalmazotti kár megtérítésével kapcsolatos következményét az eset összes körülményének mérlegelése alapján állapítja meg.

(6) A közalkalmazottat, ha közalkalmazotti jogviszonya nem felmentéssel szűnt meg – a (2)-(5) bekezdésben foglaltakon kívül – megilleti a munkavégzés alóli felmentés idejére járó átlagkeresete és a felmentés esetén járó végkielégítés is.

(7) Ha a közalkalmazotti jogviszony a 22. § (12) bekezdése alapján e törvény erejénél fogva megszűnt, és a bíróság megállapította a közalkalmazott „nem megfelelő” minősítésének jogellenességét,

a) ha a munkáltató eljárása a rendeltetésszerű joggyakorlás vagy az egyenlő bánásmód követelményébe ütközött, az (1)-(6) bekezdésben foglaltakat,

b) az a) pontba nem tartozó esetben a (4) és (6) bekezdésben foglaltakat

kell megfelelően alkalmazni.”

Hatályba lép: 2007. 09. 01. napján. A rendelkezéseket a hatálybalépést követően megszüntetett közalkalmazotti jogviszonyok tekintetében kell alkalmazni.

Összeállította:

Dr. Selmeciné dr. Csordás Mária
vezető jogtanácsos

Kell-e új munkaszerződést kötni a gyes mellett dolgozó munkavállalóval?

Már többször írtunk arról, hogy a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. Törvény (Cst.) 21. §-a a gyermekgondozási segélyben részesülő szülő számára lehetővé teszi, hogy a gyermek egyéves kora után időkorlátozás nélkül folytasson keresőtevékenységet.

Sok esetben előfordul, hogy ha a munkavállaló az Mt. 138. § (5) bekezdés a) pontja alapján igénybe veszi a gyermek otthoni ápolása céljából biztosított fizetés nélküli szabadságot, de – a Cst. fenti rendelkezése alapján, a gyes további igénybevétele mellett – a gyermek egyéves kora után megszünteti, és a munkáltatónál ismételt munkába áll, a munkáltató új munkaszerződést köt a munkavállalóval, amely a gyes folyósításának tartamára szól. A munkáltatók a fenti megoldás alkalmazását a gyes mellett munkát végző munkavállalóra vonatkozó táppénzjogosultsággal összefüggő szabályokkal indokolják. Arra hivatkoznak, hogy az Ebtv. 49. § (1) bekezdése szerint a gyermekgondozási segély, a gyermeknevelési támogatás vagy az ápolási díj mellett munkát végző biztosítottra a táppénzre vonatkozó rendelkezéseket azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy

a) a táppénzfolyósítás időtartamának megállapításánál biztosítási időként csak a gyermekgondozási segély, a gyermeknevelési támogatás vagy az ápolási díj folyósításának időtartama alatt biztosítási jogviszonyban töltött napokat lehet figyelembe venni.

b) a táppénz összegének megállapításánál a biztosítási jogviszonynak az a) pontban meghatározott időtartam alatt elért, biztosítási jogviszonyból származó pénzbeli egészségbiztosítási járulék alapját képező jövedelmet kell figyelembe venni a törvény erre vonatkozó rendelkezéseiben foglaltak szerint.

Az ismertetett megoldás helytelen, és alkalmazását az Ebtv. hivatkozott rendelkezése támasztja alá.

A fizetés nélküli szabadságról visszatérő munkavállalóval nem kell új munkaszerződést kötni, hiszen már jogviszonyban áll a munkáltatóval, a felek között már van hatályos munkaszerződés. E munkaviszony keretén belül – addig, amíg a munkavállaló szülési szabadságon, majd fizetés nélküli szabadságon volt – a munkaviszonyból származó jogok gyakorlása, kötelezettségek teljesítése szünetelt. Azzal, hogy a fizetés nélküli szabadság igénybevételét a munkavállaló megszünteti és ismét munkába lép, a jogviszony (a belőle eredő jogok gyakorlásának, kötelezettségek teljesítésének) szünetelése is megszűnik. A fizetés nélküli szabadság igénybevételének megszüntetésével a munkaviszonyból származó jogokat és kötelezettségeket ismét – az eredeti munkaszerződés alapján – kell gyakorolni, illetve teljesíteni. Ebből következik például, hogy a fizetés nélküli szabadságról visszatérő munkavállaló

- személyi alaphérét az azonos munkakörrel és gyakorlattal rendelkező munkavállalók részére időközben megvalósított átlagos éves bérfejlesztésnek megfelelően módosítani kell (ilyen munkavállalók hiányában a munkáltatónál ténylegesen megvalósult átlagos, éves bérfejlesztés mértéke az irányadó);

- számára az ismételt munkába állástól kezdődően 30 napon belül ki kell adni a szülési szabadság és a fizetés nélküli szabadság első évében keletkezett szabadságot;

A munkavállaló, ha a gyermek 3 éves koráig igénybe veszi a gyeset, a gyes folyósításának tartama alatt felmondási tilalom alatt áll.

Egy másik szerződés – adott esetben egy munkaszerződés-módosítás – megkötése csak akkor indokolt, ha a két fél közös megegyezése alapján a munkáltató a munkavállalót (meghatározott ideig, vagy véglegesen) más feltételek szerint, így például más munkakörben vagy részmunkaidőben foglalkoztatja. A munkaszerződés-módosítás szükségessége azonban feltétlenül merül fel, hiszen a fizetés nélküli szabadság igénybevételének megszüntetésével a munkáltatónak – éppen a felek között már fennálló munkaszerződésre tekintettel – az eredeti munkafeltételekkel kell továbbfoglalkoztatnia a munkavállalót.

Más megítélés alá esik, ha a munkavállaló igénybe veszi a fizetés nélküli szabadságot, és ezen idő alatt, a gyűjtött igénybevétele mellett egy másik munkáltatónál kíván (pl. részmunkaidős) munkaviszonyt létesíteni. Ebben az esetben – a további jogviszonyban – kell a munkavállalóval munkaszerződést kötni, hiszen azzal a munkáltatóval, akinél a gyűjtött idő alatt dolgozni kíván, még nem áll fenn munkaviszonya.

A Munkaügyi Értesítő 2007. áprilisi száma alapján összeállította:
Dr. Selmeciné dr. Csordás Mária vezető jogtanácsos

Egy részletkérdés a 13. havi illetmény új szabályaihoz

A 2007. évi XXXIII. Törvény módosította – egyebek között – a Kjt. 13. havi illetményre vonatkozó szabályait is. A 68. § (6) bekezdés b) pontja szerint nem fizethető ki a 13. havi illetmény esedékes részlete, ha a kifejezettség megelőző hónap teljes tartama alatt a közalkalmazotti jogviszony – egyebek között – a 68. § (3) bekezdés d) pontjában meghatározott okból, távolléti díj vagy átlagkereset fizetése mellett szünetelt. A 68. § (3) bekezdése alapján a távolléti díjjal fizetett rendes szabadság teljes tartama jogszertő a 13. havi illetményre való jogosultság tekintetében. Egyébként viszont – a keresőképtelenséget okozó betegség, a 30 napot meg nem haladó fizetés nélküli szabadság, valamint a tartalékos katonai szolgálat időtartama mellett – a munkában nem töltött, távolléti díjjal és átlagkeresettel fizetett időt csak akkor lehet beszámítani a jogszertő időbe, ha a felsorolt jogcímek együttes időtartama a 6 hónapot meg nem haladja meg.

A rendes szabadság időtartamára – mint írtuk – távolléti díjat fizettek, ezért mindebből az következne, hogy amennyiben a közalkalmazott a teljes naptári hónapban szabadság miatt távolléti díjban részesül, a következő havi illetményfizetésekor nem kaphatja meg a 13. havi illetmény esedékes részletét. A 68. §(6) bekezdése kifejezetten úgy fogalmaz, hogy a (3) bekezdés d) pontja szerint meghatározott teljes hónapban fennálló szünetelés akadályozza meg a 13. havi illetményelőleg kifizetését. Bár a d) pont minden olyan munkában nem töltött időt, amely alatt a közalkalmazott távolléti díjfizetésben részesült, a teljes havi szünetelés körébe tartozónak tekinti, de a (3) bekezdés felvezető szövege, mely a rendes szabadságot említi, a d) ponthoz képest különös rendelkezést tartalmaz. Tartama ugyanis teljes mértékben – a hat hónapos megszorítás nélkül – jogszertő időnek minősül a 13. havi illetményre való jogosultság megállapításakor. Így a rendes szabadság tartamának beszámítására irányadó szabály a távolléti díjra vonatkozó kivétel kivétele lesz, azaz függetlenül a szabadság egy naptári hónapot meghaladó hosszától, fizetni kell az esedékes 13. havi részletet. Mindez a következő év januári vagy a jogviszony korábbi megszűnése esetén az utolsó munkában töltött napon történő elszámoláskor sem okozhat a munkáltatónak veszteséget, a közalkalmazottnak pedig tartozást, mivel a rendes szabadság megszorítás nélkül jogszertő időnek tekintendő.

Összeállította
a Munkaügyi Értesítő 2007. július-augusztusi száma alapján:
Dr. Selmeciné dr. Csordás Mária

A béren felüli egyéb juttatások egyes kérdései

Az Mt. 165. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a munkáltató támogathatja a munkavállalók kulturális, jóléti, egészségügyi szükségleteinek kielégítését, életkörülményeik javítását. A támogatásokat, illetve mértéküket a kollektív szerződés határozza meg, de a munkáltató a munkavállaló részére ezen túlmenően is támogatást nyújthat. E lehetőség alkalmazását a munkáltatók számára is vonzóvá teszi az a körülmény,

miszerint a munkabéren felül biztosított egyéb juttatások egy része, egy meghatározott mértékig, adómentesen nyújtható.

A fentiekre tekintettel a munkajogi gyakorlatban egyre inkább terjed az úgynevezett cafeteria-rendszer alkalmazása. Ez azt jelenti, hogy a munkáltató előre meghatároz egy keretösszeget, amelyet az egyes munkavállalók számára béren felüli juttatásként ad, továbbá meghatározza azt is, hogy az éves keret terhére pontosan milyen juttatások vehetők igénybe. Ezt követően a munkavállalók – a személyi, családi körülményeikre tekintettel – maguk döntenek el, hogy az éves keretösszeg terhére, pontosan mely juttatásokat és milyen értékben veszik igénybe.

A cafeteria-rendszer alkalmazása esetén az igénybevétel feltételeit a kollektív szerződésben, vagy ha a juttatási rendszert a munkáltató egyoldalúan biztosítja, egy utasításban (szabályzatban) célszerű szabályozni. A jogszertő szabályozás kialakítása érdekében néhány gyakorlati kérdésre hívjuk fel a figyelmet.

A szabályozás kialakítása tekintetében elsődlegesen az Mt. 142/A. § rendelkezésére kell figyelemmel lenni, amely az egyenlő, illetve egyenlő értékűként elismert munka díjazásának meghatározása tekintetében előírja az egyenlő bánásmód követelményének megtartását. E rendelkezések alkalmazásakor munkabérnek minősül minden, a munkavállaló részére a munkaviszonya alapján közvetlenül vagy közvetve nyújtott pénzbeli és természetbeni (szociális) juttatás. Ebből a szabályból következők, hogy a cafeteria-rendszer alkalmazása csak abban az esetben lehet jogszertő, ha minden munkavállalói csoport jogosult igénybe venni, és a feltételrendszer a munkavállalói kör egészére vonatkozik. Ez azonban nem jelenti azt, hogy minden munkavállalói csoport számára egyforma mértékű keretösszeget, vagy azonos juttatásokat kell nyújtani. A munka egyenlő értékének megállapításánál ugyanis az egyes munkák és így az egyes munkavállalói csoportok között különbséget lehet tenni, különösen a munka természetére, minőségére, mennyiségére, a munkakörülményekre, a szükséges szakképzettségre, a fizikai vagy szellemi erőfeszítésre, tapasztalatra, illetve felelősségre tekintettel [Mt. 142/A. § (2) bekezdés]. Erre vonatkozóan jogszertő megoldás lehet, ha például a cafeteria-rendszerből nem lehet kizárni például a részmunkaidős munkavállalókat. Ilyenkor különösen az Mt. 78/A. § (2) bekezdésére kell figyelemmel lenni, amely úgy rendelkezik, hogy a részmunkaidős foglalkoztatás esetén a munkaviszony alapján közvetlenül vagy közvetve nyújtott pénzbeli vagy természetbeni munkavállalói juttatás tekintetében legalább az időarányosság elve alkalmazandó, ha a juttatásra való jogosultság a munkaidő mértékével összefügg. E szabályra figyelemmel a részmunkaidős munkavállalók vonatkozásában elvileg alkalmazhatók az általánostól eltérő szabályok, de csak akkor, ha ezt a munkaidő mértékével valóban, indokolt módon összefüggésbe lehet hozni. A cafeteria-rendszerbeli éves juttatási keret mértéke, vagy a keretben nyújtott egyes juttatások azonban nem feltétlenül hozhatók összefüggésbe a munkaidő mértékével. Ezért az eltérő szabályozás kialakítása szempontjából minden esetben konkrétan meg kell vizsgálni, hogy az esetleges eltérés nem sérti-e a fenti rendelkezést. Például abban az esetben, ha az önkéntes kölcsönös egészségbiztosításba fizetett munkáltatói hozzájárulás mértékét a személyi alaphé meghatározott százaléklában rögzítették, akkor indokolt lehet, hogy ebből a juttatásból a részmunkaidős munkavállaló alacsonyabb mértékben részesülhet, hiszen a személyi alaphéért a munkaidejével arányosan határozták meg. A részmunkaidő azonban önmagában nem teszi indokolttá például az iskolakezdési támogatás mértékének arányos csökkenését. E tekintetben arra is érdemes figyelemmel lenni, hogy az Szja tv. 71. §-a által biztosított, éve 400.000.- Ft mértékű keretösszeg a részmunkaidős munkavállalókra is irányadó. Tekintettel arra, hogy a munkaviszonyból eredő jogok és kötelezettségek a részmunkaidőben és a teljes munkaidőben foglalkoztatott munkavállalókra egyaránt kiterjednek, az Szja tv. adójogi szempontból nem tesz különbséget a két munkavállaló csoport között, a részmunkaidős munkavállalók esetében az éves adómentes keretösszeg mértékét nem csökkenti.

Az Szja tv. 71. § értelmében adómentes juttatásnak minősül a munkáltató által a munkavállalónak az adóévben adott – a 71. § (2) bekezdésében meghatározott – juttatások együttes értékéből legfeljebb évi 400.000.- Ft, illetőleg a 400.000.- Ft-nak a munkavállaló által az adott munkáltatónál az adóévben munkaviszonyban töltött napokkal arányos része. E szabályra tekintettel jogszertőnek minősül, ha a cafeteria-rendszert azzal a feltétellel alkalmazzák, hogy az év közben létesülő

jogviszony esetében a munkavállaló az éves keretösszeg időarányos részére jogosult, illetve ha a munkaviszony év közben megszűnik, és a munkavállaló az időarányos résznél nagyobb összeget vett igénybe, akkor az időarányos részen felül igénybe vett juttatás értékét vissza kell fizetnie a munkáltató számára. Ilyen szabályozás alkalmazása esetén célszerű azt is előírni, hogy a cafeteria-juttatások év közben történő igénybevétele előlegnek minősül, a juttatás éves egyéni keretösszegét a naptári év végén, a munkaviszony évközbéli megszűnése esetén pedig az utolsó munkában töltött napon számolják el véglegesen. Ezzel biztosítható, hogy az év közben megszüntetendő jogviszony tekintetében a munkavállaló oldalán az időarányos rész feletti igénybevétel alapján keletkezett követelést a munkabérből közvetlenül le lehessen vonni. Az Mt. 161. § (2) bekezdése ugyanis úgy rendelkezik, hogy a munkáltató a munkavállaló részére történt előlegnyújtásból eredő követelését a munkabérből elvonhatja. Hangsúlyozzuk, hogy a fenti rendelkezés csak abban az esetben alkalmazható, ha a juttatás év közbeni igénybevétele előlegnek minősül. Ha a szabályozás ilyen tartalmú rendelkezést nem tartalmaz, a munkaviszony tartamával arányos rész feletti követelést a munkabérből nem lehet közvetlenül levonni. Erre csak akkor kerülhet sor, ha – már a konkrét összeg ismeretében – a munkavállaló kifejezetten hozzájárul a munkabérből történő levonáshoz. Ennek hiányában a munkáltató a követelését az általános szabályok szerint fizetési felszólítással érvényesítheti [Mt. 162. §(3) bekezdés].

Az esetleges visszafizetési kötelezettség tekintetében arra is fel kell hívunk a figyelmet, hogy a bírói gyakorlat szerint a visszafizetési kötelezettség esetén a munkavállaló a nettó összeggel tartozik akkor, ha az adót a saját nyilatkozata alapján a munkáltató állapította meg. Ilyenkor a levont adót a munkáltató igényelheti vissza [BH 1999.528.].

A cafeteria-rendszer nem alkalmazható jutalmazási céllal, a cafeteria-rendszer biztosítása illetve igénybevétele nem tehető függővé a munkavállaló teljesítményétől, jó vagy kevésbé jó minőségű munkavégzésétől. Egy ilyen jellegű szabályozásnak adójogi szempontból is következménye lehet, hiszen az Szja tv. 69. §(1) bekezdés e) pontja alapján az adott juttatás nem minősülhet természetbeni juttatásnak, ha az erre vonatkozó belső szabályozás a jogosultak körét egyénileg, a munkaköri feladattal kapcsolatos teljesítménytől függő módon határozza meg. A természetbeni juttatásokra vonatkozó feltételrendszer adójogi szempontból csak akkor megfelelő, ha a jogosultak körét – a munkaköri feladattal kapcsolatos teljesítménytől nem függő – közös ismérv alapján határozzák meg, ilyen lehet például a munkakör, a beosztás, a munkaviszonyban eltöltött idő vagy az életkor. A hivatkozott rendelkezésnek az a célja, hogy a munkahelyi teljesítmények külön díjazására ne természetbeni juttatás formájában kerüljön sor.

A Munkaügyi Értesítő

2007. februári száma alapján összeállította:

Dr. Selmeciné dr. Csordás Mária

Nem szakrendszerű oktatás a felső tagozaton

A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény (a továbbiakban: Kt.) 8. § (3) bekezdése szerint az ötödik és hetedik évfolyamot magába foglaló alapozó szakaszban a kötelező és nem kötelező tanórai foglalkozás időkeretének huszonöt-ötven százalékában nem szakrendszerű oktatás, az alapozó szakasz fennmaradó időkeretében szakrendszerű oktatás folyik. A Kt. 127. § (16) bekezdése lehetővé teszi, hogy a 2008/2009–2010/2011-es tanítási évben csak 20% legyen a nem szakrendszerű oktatás. A Kt. 17. § (1) bekezdés c) pontja szerint az 5-6. évfolyam nem szakrendszerű oktatásban tanítói (konduktori) végzettség, a szakrendszerű oktatásban pedig tanári vagy a műveltségi területnek megfelelő képesítést nyújtó tanítói végzettség szükséges. Ugyanakkor a 17. § (8) bekezdése további lehetőségeket és kötelezettségeket tartalmaz, amikor megengedi, hogy nem szakrendszerű oktatásban tanítson a tanár is, ha 120 órás továbbképzésben vagy szakirányú továbbképzés keretében elsajátította a hat-tizenkét éves korosztály életkori sajátosságaihoz illeszkedő pedagógiai, pszichológiai ismereteket és az eredményes felkészítéshez szükséges módszereket. A szakkollégiumi végzettségű tanítónak pedig 120 órás tanfolyamon kell a tizenegy-tizenkét éves korosztály neveléséhez, oktatásához szükséges ismereteket elsajátítania.

Az oktatási törvény ezen előírásai 2003-ban születtek meg, és a 2008/2009-es tanévben kell először alkalmazni őket, így 5 év volt arra, hogy a képzési előírásoknak megfelelő végzettséget a kollégák megszerezzék. Erre 2003-ban a Pedagógusok Lapjában (7-8-9. szám) dr. Selmeciné dr. Csordás Mária felhívta a figyelmet, én pedig azóta is minden továbbképzésen, értekezleten kértem, hogy a beiskolázási programokba ez a feladat épüljön be.

A Kt. 121. § 34. pontja magyarázza meg, hogy mi a különbség a főiskolai, esetlegesen egyetemi végzettségű tanárok és tanítók oktató munkájában.

Ha az egyes tantárgyakat, műveltségi területeket, tantárgyi modulokat (együttesen tantárgy) több, az egyes tantárgyak oktatására jogosító megfelelő végzettséggel és képzettséggel rendelkező pedagógus tanítja, akkor szakrendszerű az oktatás. *A nem szakrendszerű oktatásban a Nemzeti alaptantervben meghatározott kulcskompetenciák fejlesztése folyik.*

A többször módosított 243/2003. (XII. 17.) Korm. rendelet Nemzeti alaptanterv mellékletében a III. rész foglalkozik a kulcskompetenciák fejlesztésével. Az Európai Unió országaiban a kulcskompetenciák fogalmi hálójába rendezték be azokat a tudásokat és képességeket, amelyek birtoklása alkalmassá tehetik az unió valamennyi polgárát egyrészt a gyors és hatékony alkalmazkodásra, másrészt aktív szerepvállalásra a változások irányának és tartalmának a befolyásolásához.

A kulcskompetenciák tehát azok a kompetenciák (tudás és képesség), amelyekre minden egyénnek szüksége van a személyes fejlődéséhez, boldogulásához, a társadalmi beilleszkedéshez és a munkához. *A NAT felsorolja a sokszor egymást fedő, egymásba fonódó kulcskompetenciákat: anyanyelvi kommunikáció, idegen nyelvi kommunikáció, matematikai, természettudományos, digitális, szociális és állampolgári kompetenciák, kezdeményezés és vállalkozói kompetencia, a hatékony, önálló tanulás kompetenciája, esztétikai, művészeti tudatosság és kifejezőkészség.* Ezekre a kulcskompetenciákra épülnek a kiemelt fejlesztési feladatok: énkép, önismeret, hon- és népismeret, európai azonosságtudat, egyetemes kultúra, aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés, gazdasági nevelés, környezettudatosságra nevelés, a tanulás tanítása, testi és lelki egészség, felkészülés a felnőtté válás szerepeire. Mindezt differenciálva „a tanulási esélyegyenlőség a gyermek mindenek feletti érdeke” szerint.

A NAT felsorolása független attól, hogy a Kt. 121. § 34. pontja szerint a nem szakrendszerű oktatás a kulcskompetencia kialakításának terepe, érvényes a feladat a 6-tól 18 éves korig tartó tankötelezettség egészére. Az 5-6. évfolyam egy részére való kiterjesztés nem tanárellel, hanem a gyerekek érdekében, a kompetenciák fejlesztésének ad újabb lehetőséget. Megjegyzem, hogy a kulcskompetenciákat az egész életen át tartó tanulásról (LLL) szóló 2006/962/EC (Európai Tanács) sz. dokumentum alapján készítették el, és 2007. szeptember 1-jétől érvényes a Kt. 121. § (34) bekezdése. Nálunk régóta ismert a mondás: „A jó pap holtig tanul!” Mi is követjük!

Dr. Horváth Péter szakértő

PSZ AZ INTERNETEN – www.pedagogusok.hu

A pedagógusok, PSZ-tagok, intézményvezetők, oktatásirányítók tájékozódásának új, korszerű, sokoldalú lehetősége